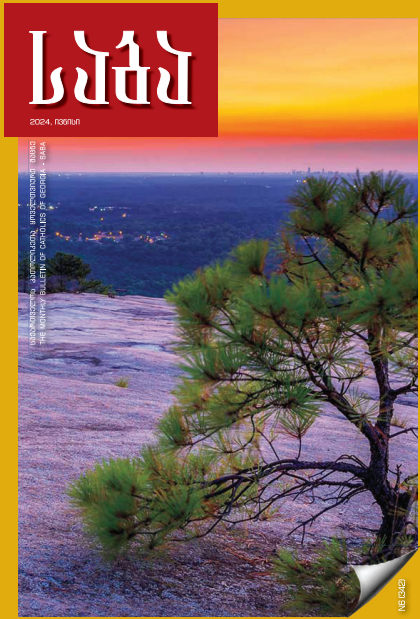

საბა

2024, ივნისი

საბაჟიველთა კათოლიკეთს ყოველთვიური ზეგნა
THE MONTHLY BULLETIN OF CATHOLICS OF GEORGIA - SABA

N6 (342)

რადაქციურის გვერდი ... 3-4

კათოლიკე ეკლესია
მსოფლიოში..... 5-7

ჩვენი ეკლესია 8-11

სოციალური გვერდი -
Caritas Georgia 12

ჩანართი:.....I-IV

სოციალური გვერდი - Iner
Georgia 13-14

სახარების სინარულის
მოხმენი..... 15-16

ინტერვიუ..... 17-20

კათოლიკური
კულინარია 21

ინფორმაცია 22

ივნისი

- 1** ივნისი - წმ. ნინოს შემოსვლა საქართველოში, კახეთის ხიზაბაგრის დღეობა
- 7** ივნისი - იესოს ღვთიური გული, ასპინძის ხიზაბაგრის დღეობა
- 8** ივნისი - ოჯახების შეხვედრა წეროვანში
- 11-12** ივნისი - მღვდლების შეხვედრა ეპისკოპოსთან ქუთაისში
- 12** ივნისი - წმ. გასპარე ბერტონის ხსენება, სტიგმელ მამათა ზეიმი
- 21-23** ივნისი - ანიმატორების მე-4 შეხვედრა ორპირში
- 24** ივნისი - იოანე ნათლისმცემლის შობა
- 25-26** ივნისი - VII სიმბოზიუმი საქართველოში კათოლიკური მემკვიდრეობის შესახებ, სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტში
- 29** ივნისი - წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულნი, თბილისის პეტრე-პავლეს ეკლესიის დღეობა, შესაწირი პაპისათვის

2024 წლის 27-30 ივნისი, წეროვანი, სულიერი შეხვედრების სახლი

ბიბლიური დღეები
მ. პიერ დიუმულენთან ერთად
იოანეს სახარების ირგვლივ - II

ჩასაწერად და ინფორმაციისათვის მიმართეთ
ალექსანდრა (ლალი) მარგველამვილს
მობ.: (00995) 597 113 825

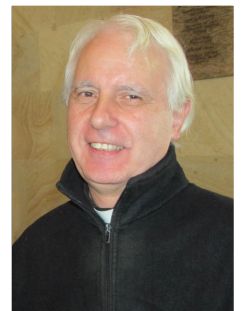
ვის ეშინია გამჭვირვალობის?

გასული საუკუნის 80-იანი წლებიდან დაწყებული, სიტყვა გამჭვირვალობა მოულოდნელად გახდა ძალზე პოპულარული, შევიდა დასავლეთისა და აღმოსავლეთის უმეტესი ქვეყნების სოციალურ-პოლიტიკურ დებატებში, რათა აღენიშნა „სიცხადე“, „გახსნილობა“ და „მონაწილეობა“ სოციალური ცხოვრების დაგეგმვისა და მართვის პროცესში. ამიტომაც ყველა მთავრობა, რომელსაც სურდა ყოფილიყო დემოკრატიული და არა ოლიგარქიული, დაჟინებით მოითხოვდა გამჭვირვალობას; გამჭვირვალე მინის შენობები კი ლამის მის სიმბოლოდ იქცა. გორბაჩოვმა, რომელიც საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი გახდა 1985 წელს, სიტყვა „გლასნოსტი“, „პერესტროიკასთან“ ერთად, თავისი რეფორმული პროგრამის საფუძვლად აქცია, და მრავალ სიტყვას შორის, როგორიცაა: საქართველო, ევროპა, სამშობლო, ერთობა, არა რუსული კანონი... ეს სიტყვა ისევ დომინირებს ამ კვირებში (ან გასულ კვირებში) თბილისში გამართულ დემონსტრაციებზე, გამოსვლებსა და დებატებში: არასამთავრობო ორგანიზაციების გამჭვირვალობას, როგორც ჩანს, სჭირდება ახალი კანონი, რომელიც მომდინარეობს შორეული რეალობიდან

**მამა ბაბრიელე
ბრაბანტინი CSS
მთავარი რედაქტორი**

სტიბეელი;
ეკონომიკის ვიცე-პრეზიდენტი
ეკონომიკისა და სტატისტიკის
დარბეზი; ქუთაისის,
ბათუმისა და ოზურგეთის
საკრებულოთა წინამძღვარი

და ეხება არასრულად გამჭვირვალე ქვეყნებს; მოდით, დავფიქრდეთ მიზეზებზე, რის გამოც ამ რაიონებში მიმდინარეობს ომები, კლავენ ადამიანებს, ანადგურებენ ქალაქებს, იპარავენ ბავშვებს „ხელახალი აღზრდის“ მიზნით...

და ეს ყველაფერი რის გამო ხდება? გამჭვირვალობას სთხოვენ საზოგადოების მნიშვნელოვან სექტორს, მაგრამ რეალურად არის კი გამჭვირვალე ის მიზეზი, თუ რატომაც უნდა მიიღონ ეს კანონი ქართული საზოგადოების დიდი ნაწილის წინააღმდეგ? და თუ შემდეგ გადავხედავთ ქართული საზოგადოების ამ ნაწილს, გაგვაკვირვებს ის ფაქტი, რომ მის აბსოლუტურ უმრავლესობას წარმოადგენენ ახალგაზრდები და სტუდენტები:

რედაქტორის გვირდი

ამ საზოგადოების ანმყო და პერსპექტიული მომავალი; მაგრამ ეს როდი ანაღვლებს მათ, რომელთაც ამ კანონის გატანა ნებისმიერ ფასად სურთ; როდის შედეგება შეხვედრა განსახილველად? დასამალი რომ არაფერი ყოფილიყო, დებატები სხვა შედეგებს მოითანდა; შეიძლება ვიფიქროთ, რომ ამ კანონის მიღების მიზეზები არის არა იმდენად ორგანიზაციების გამჭვირვალობა, რაც სინამდვილეში უკვე შემონმებულია, არამედ სულ სხვა რეალობის დამაღვის სურვილი: მაგალითად, არჩევნები, რომელიც მომავალი წლის ოქტომბერში უნდა შედგეს, ძველი კავშირები, რომელიც აუცილებლად უნდა გამყარდეს, ან ქართული საზოგადოების ყველაზე რეალური პრობლემები, რომლებზედაც საუბარი და ფიქრი არ გვინდა; თუნდაც ცხოვრების გაძვირება, ემიგრაცია, ჯანდაცვა, ახალგაზრდობა... მოუნოდებენ, რომ დაიცვან ოჯახის სინმინდე ზოგიერთი არასამთავრობო ორგანიზაციის მხრიდან წამოსული გარყვნილი იდეოლოგიებისაგან; მაგრამ, ოჯახის სინმინდის დაცვა რომ ნამდვილად გულიდან მოდიოდეს, იქვე უნდა ვსაუბრობდეთ ღირსეულ ხელფასზე, რეალურ სამუშაოზე საკუთარ ქვეყანაში, წყვილისა და ოჯახის ცხოვრებაზე,

განქორწინებაზე, აბორტზე, სუროგაციაზე, ნარკოტიკებზე, კაზინოებზე, რასთანაც შეხება უნევს მრავალ ოჯახს...

მათ, რომლებიც სხვებს მოუნოდებენ გამჭვირვალობისაკენ, არ უნდა ეშინოდეთ, რომ თავად იყვნენ გამჭვირვალენი თავიანთი შემოსავლებისა და ხარჯების ანგარიშში, ისეთი კანონების შედგენისას, რაც ნაკლებად ეფუძნება გამოცდილებას, თუნდაც პარტიების, საავადმყოფოების, ბანკების, კომპანიების, მშენებლობის... და რატომაც არა, რელიგიური ინსტიტუტების; გამჭვირვალობას არანაკლებ სჭირდება, რომ თავად „გახდეს“ გამჭვირვალე, მკაფიო, დამაჯერებელი, თანმიმდევრული... ალბათ ამ მიზეზით ამტკიცებდა ფროიდი, რომელიც ნიცმეს მოსაზრებას ითვალისწინებდა, რომ გამჭვირვალობა, აბსოლუტური გაგებით, მიუღწეველი ღირებულება იყო. იესომ ნიკოდემესთან საუბარში განაცხადა: მხოლოდ „ჭემმარიტების მოქმედი ნათლისკენ მიდის“ (იოან. 3, 21), ხოლო პლატონმა ორ ათასწლეულზე მეტი ხნის წინ აღნიშნა: „შეგვიძლია ვაპატიოთ ბავშვს, როცა მას სიბნელის ეშინია, მაგრამ ცხოვრების ნამდვილი ტრაგედიაა, როცა ადამიანს ეშინია სინათლის“.

წმინდა 2025 წელი

პაპი ფრანცისკე ა.წ. 24 დეკემბერს საზეიმოდ გახსნის წმ. პეტრეს ტაძრის წმინდა კარს და 2026 წლის 6 იანვარს დახურავს. სწორედ ეს ორი თარიღი იქნება 2025 წლის რიგითი იუბილეს დასაწყისი და დასასრული. საიუბილეო წლის თემაა „იმედის მომლოცველები“. ამას აუწყებს პაპის ბულა *Spes non confundit* (იმედი არ გაცრუვდება), რომელიც გასული წლის 9 მაისს, უფლის ამალგების მეორე მწუხრის დასაწყისს, გადაეცა ხუთი კონტინენტის წარმომადგენლებს.

რომის სხვა წმინდა კარი გაიხსნება 2024 წლის 29 დეკემბერს პაპის საკათედრო ტაძარში *San Giovanni in Laterano*; 2025 წლის 1-ელ იანვარს - *Santa Maria Maggiore*-ში და ბოლოს, 5 იანვარს, კვირას, - *San Paolo fuori le Mura*-ში (წმ. პავლეს ბაზილიკა გალაფანს მიღმა). პაპმა ასევე განაცხადა თავისი განზრახვა, რომ გახსნას წმინდა კარი ციხეში და მოითხოვოს ვალის ჩამოწერა იმ ერებისათვის, რომლებიც მათ დაფარვას ვერ ახერხებენ. აქვე აღსანიშნავია, რომ არ განმეორდება ის, რაც მოწყალეების საგანგებო იუბილესთან დაკავშირებით იქნა დადგენილი, ანუ წმინდა კარის გახსნა ყველა ეპარქიაში. თუმცა პაპის ბულა ითვალისწინებს, რომ კვირას, 2024 წლის 29 დეკემბერს, ყველა საკათედრო ტაძარსა და თანაკათედრალში „ეპარქიის ეპისკოპოსები აღნიშნავენ წმინდა ექვარისტიას, როგორც საიუბილეო წლის საზეიმო გახსნას, იმ რიტუალის მიხედვით, რომელიც მომზადდება ამ შემთხვევასთან დაკავშირებით. დაე, ეკლესიიდან საკათედრო ტაძარში მომლოცველობა გახდეს ნიშანი ღვთის სიტყვით განათებული იმედის გზისა, რომელიც გააერთიანებს მორწმუნეებს“. ადგილობრივ ეკლესიებში იუბილე დასრულდება კვირადღეს, 2025 წლის 28 დეკემბერს. ამ მოვლენას პაპი უყურებს რო-

გორც გაგრძელებას გზისა, რომელიც დაიწყო მოწყალეების იუბილეთი, 2015-2016 წლებში, და რომელიც გაგრძელდება 2033 წელს, როდესაც აღინიშნება გამოსყიდვის ორიათასწლოვანი იუბილე. ბუნებრივია, ეს ხაზს უსვამს იმ ფაქტს, რომ მოახლოებული წმინდა წელი ემთხვევა ნიკეის კრების 1700 წლის იუბილეს, რასაც ეკუმენური ფუნქცია აქვს (მომავალ წელს აღდგომას ყველა ქრისტიანი ერთსა და იმავე დღეს აღნიშნავს).

უწინარესად, პაპი ყურადღებას ამახვილებს იმ აუცილებლობაზე, რომ არ უნდა დაგვარგოთ იმედი იმ დროს, როდესაც „ხშირად ვხვდებით იმედგაცრუებულ ადამიანებს, რომლებიც მომავალს სკეპტიციზმითა და პესიმიზმით უყურებენ, თითქოს მათ ველარაფერი მოუტანს ბედნიერებას“. ამიტომ აუცილებელია, წერს იგი: „ყურადღება მიაქციონ ყველა იმ სიკეთეს, რაც მსოფლიოშია, რათა არ აცდუნონ იმაზე ფიქრმა, რომ ბოროტებამ და ძალადობამ ისინი გაანადგურა“. დროის ნიშნები, არსებითად, „ითხოვენ იმედის ნიშნებად გარდაქმნას“. დაბოლოს, პაპის ბულა განმარტავს ინდულგენციის მნიშვნელობას, მოგვინოებს მიტევებისაკენ და ადასტურებს მოწყალეების მისიონერების მსახურებას, რომელიც წინა საგანგებო იუბილეზე დაწესდა, განსაკუთრებით იმ ადგილებში, სადაც ყველაზე მეტად იგრძნობა ამის საჭიროება. „ამიტომ შემდეგი იუბილე, - დასძენს პაპი, - იქნება წმინდა წელი, რომელიც ხასიათდება ჩაუმქრალი იმედით, რომ ღმერთი დაგვეხმარება, კვლავ მოვიპოვოთ ნდობა როგორც ეკლესიისა, ისე საზოგადოებისა, პირად და საერთაშორისო ურთიერთობებში, თითოეული ადამიანის ღირსების წარმოჩენასა და ქმნილებათა მიმართ პატივისცემაში“.

ჰაიფას უნივერსიტეტის რეჟორად ქრისტიანი ქალი დაინიშნა

მუნა მარუნი ლიბანური წარმოშობის მარონიტი კათოლიკეა. აქამდე ისრაელის ჰაიფას უნივერსიტეტის რეჟორად არც არაბი, არც ქრისტიანი და არც ქალი აურჩევიათ. „ჩემი არჩევა იმის ნიშანია, რომ ისრაელის მეცნიერულ წრეებში ყველაფერია შესაძლებელი. ჩვენ, ქრისტიანებს, ნამდვილად მოგვეცა აქ დამკვიდრების შესაძლებლობა და ყველა გზა ჩვენთვის ხსნილია. ეს კეთილი ნიშანია ახალგაზრდა არაბებისთვისაც: ეჭვგარეშეა, რომ ისრაელში თქვენ წარმატების მიღწევა შეგიძლიათ“, - აღნიშნა მუნა მარუნმა. მარუნი ცნობილი ნეირობიოლოგი და პოსტტრანსკრიპციული სტრესული აშლილობის სპეციალისტია. 20 წლის განმავლობაში იგი უნივერსიტეტში ასწავლიდა, რამდენიმე წლის განმავლობაში უძღვებოდა ნეირობიოლოგიის კათედრას, იყო უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს წევრი.

ამაღლების დღესასწაული იერუსალიმში

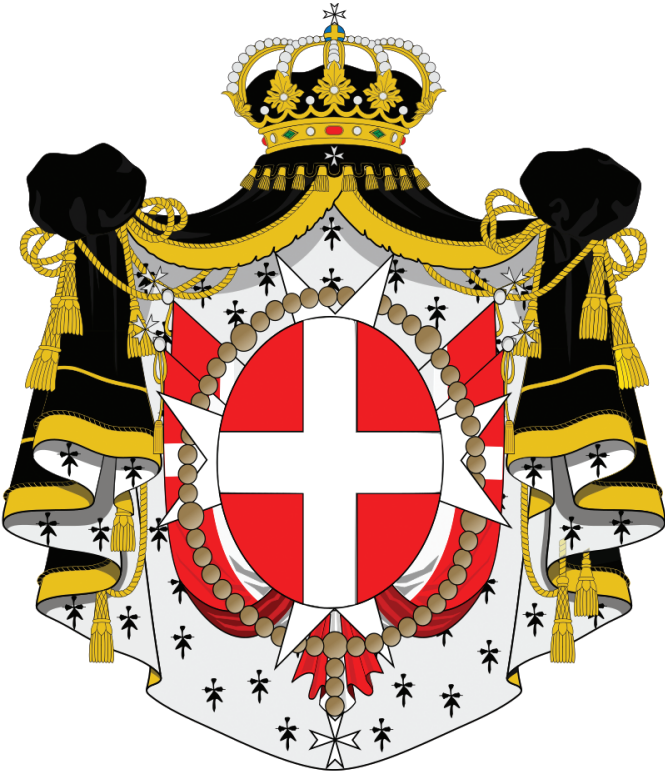
8 მაისს, უფლის ამაღლების დღესასწაულის დამდეგს, კათოლიკე მორწმუნეები ელეონის მთაზე ავიდნენ. ეს ერთადერთი დღეა წელიწადში, როცა მათ ამაღლების სამლოცველოში წმიდა წირვის აღვლენის უფლება აქვთ. ბოლო თვეების განმავლობაში იერუსალიმის მომლოცველთა რიცხვი, ცხადია, საგრძნობლად შემცირდა. მაგრამ ამ დღეს ქვეყანაში მცხოვრები კათოლიკე მორწმუნეები უფლის ჯვარცმისა და ამაღლების ადგილისაკენ გამოემართნენ, განსაკუთრებით, ნაზარეთიდან და

გალილეიდან. „არ შეიძლებოდა, რომ არ მოვსულიყავით. ჩვენ ხომ მხოლოდ ამ დღეს შეგვიძლია ღვთისმსახურება ამ ადგილას“, - აღნიშნა ერთ-ერთმა მომლოცველმა, სამია აბუ სინიმ, რომელიც ნაზარეთში, წმიდა ვენსან დე პოლის გულმონყალების დების საავადმყოფოში მსახურებს.

კარდინალი პიცაბალა ღაზას საქმეში ჩავიდა

15 მაისს იერუსალიმის კათოლიკე პატრიარქი, კარდინალი პიერბატისტა პიცაბალა ღაზას სექტორში მდებარე წმიდა ოჯახის სამრევლოს ეწვია. „აქ იმიტომ ჩამოვედი, რომ ჩვენი ძმები მომენახულებინა და მათთვის თანადგომა გამომეხატა, საკუთარი თვალთ მენახა, რა პირობებში ცხოვრობს ადგილობრივი მოსახლეობა“, - აღნიშნა მღვდელმთავარმა. კარდინალთან ერთად, ღაზას სექტორს მალტის სუვერენული ორდენის დიდი ჰოსპიტალიერი (განაგებს ორდენის ჰუმანიტარულ და საქველმოქმედო საქმიანობას და საერთაშორისო ურთიერთობებს), ფრა ალესანდრო დე ფრანცისკისი ეწვია. „ამ ვიზიტით დაიწყო იერუსალიმის ლათინური საპატრიარქოს და მალტის სუვერენული ორდენის ერთობლივი ჰუმანიტარული მისიის პირველი ეტაპი. მისიის მიზანია საკვები

პროდუქტებითა და მედიკამენტებით ღაზას სექტორის მოსახლეობის უზრუნველყოფა“, - ნათქვამია იერუსალიმის კათოლიკური საპატრიარქოს პრეს-რელიზში.

უნმიდესმა ფრანსისკამ რუსეთისა და უკრაინის ხელისუფალთ ძყვეების ბაცვლისაკენ მოუნოდა

„ახლახან ამალლების დღესასწაული ვიზეიმეთ. მკვდრეთით აღმდგარმა უფალმა ყოველ ჩვენგანს თავისუფლება მიანიჭა. ამიტომ კვლავ მოვუნოდებ რუსეთსა და უკრაინას შორის ტყვეების სრული გაცვლისაკენ. კიდევ ერთხელ ვადასტურებ, რომ

წმიდა საყდარი მზადაა ხელი შეუწყოს ამ პროცესს, განსაკუთრებით მაშინ, როცა საუბარი მძიმედ დაჭრილ და დაავადებულ ტყვეებს ეხება. მოდით, კვლავ ვილოცოთ იმისთვის, რომ უკრაინაში, პალესტინაში, ისრაელში, მიანმაში მშვიდობამ დაისადგუროს“, - აღნიშნა უნმიდესმა პაპმა 12 მაისს, ნირვის დასასრულს.

ბავშვთა პირველი მსოფლიო დღე

წმიდა საყდრის პროგნოზით, ბავშვთა პირველი მსოფლიო დღის აღსანიშნავად 25-26 მაისს რომის ოლიმპიურ სტადიონზე სამოცდაათი ათასი ბავშვი შეიკრიბება. დღესასწაულში მონაწილეობის სურვილი ასზე მეტი ქვეყნის ათასობით ოჯახმა გამოთქვა. კულტურისა და განათლების დიკასტერიის პრეფექტმა, კარდინალმა ხოსე ტოლენტინო დე მენდოსამ აღნიშნა, რომ სა-

ორგანიზაციო კომიტეტმა ბევრი გასართობი ღონისძიება დაგეგმა: მოენყობა სხვადასხვა თამაში, გაიმართება კონცერტები. თუმცა თავისი არსით ეს დღე კათოლიკე ოჯახების თავშეყრათაა. „ბავშვები იესოს შეხვდებიან და სახარების სიხარულს განიცდიან. მოზრდილები კი იმით იხარებენ, რომ მათი შვილების ცხოვრებაში სახარება ჩაიღვრება“, - აღნიშნა მღვდელმთავარმა. ბავშვთა პირველი მსოფლიო დღე 25 მაისს ოლიმპიურ სტადიონზე გაიხსნება. პროგრამაში მონაწილეობას მიიღებენ ცნობილი მომღერლები და მსახიობები. გაიმართება ხანმოკლე საფეხბურთო მატჩი: ახალგაზრდებს საშუალება ექნებათ, ეთამაშონ იტალიური ფეხბურთის ვარსკვლავებს, მათ შორის, ლეგენდარულ მეკარეს, ჯანლუიჯი ბუფონს.

როცა ლოცვას ბიკრძალავენ - ბუზმარეთის ტაძარი და „ჩუმი“ პროვოკაციები

...ძალიან დავიღალე იმით, რომ ყოველ ამალღების დღესასწაულზე (და არა მხოლოდ) ვიღაც „ზეგანათლებულ ქართველ ვაშკაცებთან“ კათოლიკეებს სულ გვიწევს მტკიცება, რომ ქრისტიანები ვართ! რომ ქართველი კათოლიკეები იმაზე მეტად პატრიოტები ვართ, ვყოფილვართ და ვიქნებით, ვიდრე ვინმეს წარმოუდგენია! რომ ტაძრებში, რომელთა არსებობაც მესხეთში მოსულმა მართლმადიდებლებმა ახლა გაიგეს, ქართველი კათოლიკეები საუკუნეების მანძილზე ვლოცულობდით! ვაშენებდით, ვუვლიდით და არასდროს მიგვიტოვებია!

დღესაც ამალღებაა და დღესაც იგივე განმეორდა, რაც გასულ წლებში. ყოველ წელს მგონია, რომ „გაიზრდებოდა“ საზოგადოება, რამე ახალს შეიქნობდა, მაგრამ იმავე წრეზე ვბრუნავთ. არ მინდოდა ამაზე წერა - გარემო ისეთია, რომ უნდა დანერო! არ მინდოდა გაბრაზება - გარემო ისეთია, რომ ვერ ვმშვიდდები! ...

დილის 8.00 საათზე გავედით არლიდან ბუზმარეთისაკენ. 10 კილომეტრი ფეხით უნდა იარო ერთი გზა და უკანვე დაბრუნდე... „სავარდის“ ლოცვით წავედით, როგორც ჩვენმა წინაპრებმა გვასწავლეს და გვაჩვენეს. 10.00 საათზე უკვე საქართველო-თურქეთის სასაზღვრო გამშვებ პუნქტთან ვიყავით. დავინახე მანქანებით მოდის ხალხი, ჩანს დიდი „ურალიც“, ძარაზე მდგარი კაცებით. მგონია, რომ კათოლიკე მრევლია. ფოტოც გადავიღე. ცოტა ხანში საშვის ასაღებად შევედი და უკან მომყვნენ ეს „ურალის“ კაცები, ალკოჰოლის სუნით გაჟღენთილები. საიდან ხართო, ერთმა ჰკითხა. ფხეროდანო, - უპასუხეს, სოფელია ადიგენში, სადაც კათოლიკეები არ ცხოვრობენ. საში ავიღე და გამოვედი. უცებ მესმის:

- მამაო, თქვენ არლელი ხართ, ხო?
- დიახ.
- რა გვარის კაცი ხართ?
- ჩილინგარაშვილი.

- მე ბალდოშვილი ვარ, ბოლაჯუურიდან (ადიგენის კიდევე ერთი სოფელი, სადაც კათოლიკეები არ ცხოვრობენ), ისტორია კარგად ვიცი და მერე რაღაცაზე უნდა გელაპარაკო.

- კარგი, წირვის მერე...
- ახლა წირვის ჩატარება გინდათ ზევით?
- დიახ.
- მერე ეგ რომ მართლმადიდებლური წიაღის ეკლესიაა? მანდ მარტო მართლმადიდებლური წირვა უნდა ჩატარდეს.

- როგორ არის მართლმადიდებლური?
- მე-5 საუკუნის ეკლესიაა. კათოლიკეები 1054 წელს „გამოეყავით“ ქრისტიანობას...

... და მერე ვბრაზობ. ვბრაზობ, რომ ეს კაცი სხვა რამისთვისაა მოსული, ესეც და ის „ურალზე“ შემომსხდარი ნასვამებიც. თანაც ან გაასულელეს, ან სულელები არიან. ჩემი მსგავსი რეაქცია აქვს სხვასაც.

- რას მოუყვანიათ ეს ერთი „ურალი“ ხალხი? თუ ჩვენთან ერთად უნდა იზეიმონ, მოვიდნენ, და თუ არა, რას პროვოკატორობენ?

ამის გაგონებაზე სასაზღვრო პოლიცია უახლოვდება ბალდოშვილს და მიუთითებს, რომ დამშვიდდეს.

გავიარეთ კიდევე ერთსაათიანი გზა სასაზღვრო ზოლში. მთელ გზაზე რომ დაჭრილი, ძირში დატეხილი ფიჭვები ეყარა — ეგ კიდევე სხვა ამბავია. ავედით ტაძართან და პოლიციამ ისევ გვერდითა შესასვლელზე მიგვითითა, მთავარი შესასვლელიდან ვერ შეხვალთო. კარგი, მოვიარეთ და გვერდიდან შევედით. ეკლესიაში როგორც კი შევედი, ის მოჩხუბარი მართლმადიდებელი მღვდელი დავინახე, შარშან რომ „ტოებით“ გველაპარაკა. ახლა შიგნიდან აკონტროლებდა ხალხს...

გამოვედი ტაძრიდან, გავიარე ეზო, გავედი გარეთ და შარშან სადაც წირვა აღევლინა, იქ ფიჭვის ნედლი ტოტების ზვინი დამხვდა (ტყე რომ შვილებს უნდა შეუნახო და მისი გაკაფვა დანაშაულია — ეგ არა უშავს). ფიჭვის ზვინის გვერდით დავდგი თ საკურთხ-

ეველი, სხვა ადგილი არ იყო. ცოტა ხანში პოლიციელი მოგვადგა. უი, მამაო, აქ მართლმადიდებელი მღვდელი და მრევლი მოდისო და ხელს შეუშლით შესვლაშიო, მთავარ შესასვლელს კეტავთო.

- ...და ჩვენ ხომ გვერდითა შესასვლელიდან შევედით?! ისინი რატომ არ შედიან იქიდან-მეთქი?

- ეს მაგათი ტაძარიო და რა ვქნაო, აი, ჩემს მანქანას გავიყვან და აქ ჩაატარეთო, - ამანაც...

... გვერდით გადავიტანეთ საკურთხეველი, ამასობაში, უდის მართლმადიდებელი მღვდელი და სხვანი მოვიდნენ მანქანებით, მთავარი შესასვლელი გაიღო მათთვის...

მერე წირვა დავინწყეთ ღობის ძირში. ღობის აქეთ ჩვენი მღვდელი სიყვარულზე ქადაგებდა, ღობის იქით დიდი ძალლი იყო დაბმული და ყეფდა. იყეფებდა, აბა რა, ანაფორიანი კაცი მის წინ დადიოდა, რაღაცას ახმაურებდა და აინუნშიც არ აგდებდა, რომ მასავით სასულიერო პირები იმ დროს ადიდებდნენ იმავე ღმერთს, რომლისთვისაც თვითონაც უნდა ეთხოვა რამე...

ვინმე იტყვის: „კაი რა, ეს რა დასაწერიო“, მაგრამ არის! ხალხო, არიის! და-ვი-ლა-ლეთ ასეთი ქცევებით, ჩუმი პროვოკაციებით; ვილაცების მოგზავნებით; კუნთმაგარი, მთვრალი ხალხის მობილიზებებით; დავებით ტაძრებზე! შენობაა, და შენობა არაფერია ღვთისა და სიყვარულის გარეშე! და თუ სიყვარული არ არის, არც ღმერთია იქ. თუ ასეთი მეთოდები გჭირდებათ თავის გასატანად - რანაირი ქრისტიანობაა, ვერ ვიგებ! პოლიციით რომ დგახარ კართან და თვალებს აბრიალებ, რომ „შენი ძმა“ არ შეუშვა ღვთის სახლში - რაის ქრისტიანობაა? რომ არც იცი და არც კითხულობ, არც სწავლობ და მარტო ბოდვების გჯერა, რომ შენ გარდა ქრისტიანი არ არსებობს, რომ თურმე 'ქუდზე კაცი უნდა გამოვიდეთ ამ „მწვალებელი კათოლიკეების“ წინააღმდეგ' - რაის ქრისტიანობა და, საერთოდ, რაის ადამიანობაა... რავე...

მომლოცველობა ლურდში

ადამიანი ამქვეყნად ბედნიერებასა და სიხარულს ეძიებს. ღმერთმა ხომ ის საუკუნო ბედნიერებისათვის შექმნა. გვსურს, რომ ამ წუთისოფელშიც ბევრი სასიხარულო მოვლენის მომსწრენი გავხდეთ, ამა თუ იმ ცხოვრებისეულ მოვლენას დაფუკავშიროთ ის სიხარული, რაც წარუშლელად დარჩება ჩვენს მეხსიერებაში...

გვინდოდა სწორედ ჩვენი ჯვრისწერის თარიღისთვის, ე.წ. ვერცხლის ქორწილისთვის, დაგვემთხვია (თუმცა ორი წლით დავიგვიანეთ!) ეს მომლოცველობა, რომელიც თითქოს ჩვენი ძალისხმევის გარეშე ინება ღმერთმა. ადრეც გვიმოგზაურია ღვთისმშობლის გამოცხადების ადგილებში და ყოველთვის განსაკუთრებული განცდა გვეუფლებოდა. სასიხარულოა წმიდა მარიამთან შეხვედრა, იქნება ეს ჩვენს ტაძრებსა თუ ჩვენსავე გულში; დედა ღვთისმშობელი მუდამ გველოდება და ამჯერად მას ლურდში ვესტუმრეთ. ყველამ იცის ალბათ ისტორია, თუ როგორ გამოეცხადა წმიდა ბერნადეტას ქალწული მარიამი, იციან ქართველ კათოლიკეთა განსაკუთრებული სიყვარული და პატივისცემა ლურდის ღვთისმშობლის მიმართ, რომლის ქანდაკებები და ხატები ამშვენებს ჩვენს ეკლესიებს. მრავალ მორწმუნეს განუცდია მისი შეწევნა და ძალა! მის კურთხეულ წყალს განუწმედია ჩვენი სხეული და წარუხოცავს ცოდვები, რათა სუფთა გულით მისვლიყავით ღმერთთან, მის ძესთან!

სულიერი მზადება მატარებლით მგზავრობის დროსაც გავაგრძელებთ. მივდივართ განსაკუთრებულ მასპინძელთან და განწყობაც შესაბამისი გვაქვს, ვიცით, ყველაფერი ისე ემთხვევა, თითქოს „ვილაც“ ჩვენს ნაცვლად რაღაცას აგვარებს. დავბინავდით თუ არა, შევეუდექით მზადებას ღვთისმშობელთან შესახვედრად და თითქოს სიმბოლური იყო გაცნობა ნადიასი, ასაკოვანი, 90 წელს გადაცილებული ქალბატონისა, რომელიც თავად გაგვიძღვა ტაძრისაკენ მიმავალ „მოკლე“ გზაზე, სასაფლაოს გავლით. მის სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, როცა ჭურჭელი შემოგვთავაზა ლურდის წყლის ასაღებად! დიდი იმედი მოგვცა და ეკლესიასთან დაგვემშვიდობა; კიდევ ერთხელ შეგვახსენა „მოკლე გზა“.

ტაძრის მისასვლელთან ზღვა ხალხის ნაკადი მიედინებოდა, სახეზე ყველას რწმენა, იმედი და სიხარული აღბეჭდვოდა, განსაკუთრებით კი შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ადამიანებს. ყველანი ერთად ვუახლოვდებით გამოცხადების ადგილს, იმ წმიდა კლდეს, საიდანაც მოჩუხჩუხებს წმიდა წყალი და ლურდის ღვთისმშობლის ქანდაკება გამოგვყურებს. ყოველი მხრიდან, ყველა ენაზე გაისმის ლოცვა „გიხაროდენ“...! მწყობრი რიგით გარს ვუვლით კლდეს და მასზე ხელის შეხებით წმიდა მარიამის სიახლოვეს ვგრძნობთ... ეს ჩვენი მომლოცველობის ეპიცენტრია! სწორედ ამ კლდესთან გამოეცხადა დედა ღვთისმშობელი ბერნადეტას.

ვუერთდებით ევქარისტის პროცესიას, რომელიც გარს უვლის ტაძარს, ჩვენდა სასიხარულოდ, მას მიუძღვებოდა ვერონის ეპისკოპოსი თავის ურიცხვ მრევლთან ერთად. ყოველი წუთი ძალზე ამაღელვებელი იყო, იქნებოდა ეს იქ მდებარე ტაძრებში წირვაში მონაწილეობა, თუ ღამის სიბნელეში ჩირაღდნებით ხელში სავარდის პროცესია, გაბრწყინებული ღვთისმშობლის ქანდაკების თანხლებით!...

მთავარ ტაძარში, სადაც მის კედლებზე მრავალი ადამიანის სახელია ამოტვიფრული, ქართულ კვალსაც ვეძებთ... რადგან, სანამ ამ მომლოცველობაში გავემგზავრებოდით, ჩვენი მრევლის ერთმა წევრმა მოგვანოდა ინფორმაცია ზუბალაშვილების მიერ ამ ტაძარში დადგმული საკურთხევლის შესახებ. ზუბალაშვილების ფართომასშტაბიანი ქველმოქმედება და მათი ღრმა რწმენა კარგადაა ცნობილი „საბას“ ერთგული მკითხველისათვის, ძმების მოღვაწეობის ისტორია მჭიდროდ არის დაკავშირებული საფრანგეთში ქალაქ ლურდის სავარდის ღვთისმშობლის ბაზილიკასა და იქ არსებულ მღვიმესთან. 1894 წელს გარდაიცვალა კონსტანტინე ზუბალაშვილის მეუღლე ელისაბედ თუმანიშვილი. მისი ხსოვნის პატივსაცემად ოჯახმა 1897 წელს ლურდის ზემოხსენებულ ტაძარში დადგა საკურთხეველი - მწუხრის საიდუმლო „ქრისტეს ურვა გეთსიმანიში“, ფრანგი არქიტექტორის ლაგრამპის პროექტით. ამ მნიშვნელოვანი ფაქტის შესახებ საჯაროდ ითქვა სტეფანე ზუბალაშვილის დაკრძალვის დღესაც. საკურთხევლის ფოტოასლი 2001 წელს საჩუქრად გადასცეს ზუბალაშვილების მემკვიდრეს, ქალბატონ ანასტასიას. ეს ფაქტი დაწვრილებით არის აღწერილი ქალბატონ ყუყუნა ფეიქრიშვილის წიგნში „ზუბალაშვილების ცხოვრება - გზა სიკეთის მსახურებისა“ (2019 წ.).

ხანმოკლე ძიების შემდეგ ცენტრალური აფსიდის მარცხნივ დავინახეთ საკურთხეველი და ულამაზესი, მოზაიკით შესრულებული ნამუშევარი. ვინაიდან მომლოცველთათვის საკურთხევლის ეს მხარე მიუწვდომელია, ტაძრის მსახურის ნებართვით, შევედით იქ თავყვანისცემისათვის. ასე რომ, ჩვენ, ქართველ კათოლიკეებს, საკურთხეველი გვაქვს ამ წმიდა ადგილას, ლურდში.

ლურდის ღვთისმშობლის დიდ სავანეში გავემგზავრეთ იმ სიყვარულით, რომელიც წლებმა შეკრა გვირგვინად და მასთან მიახლების სურვილით. ღვთისმშობელო მარიამ, რწმენით შეგყურებს ამდენი ხალხი, ელის სასწაულს შენი ხილვისას; რწმენა, იმედი და სიყვარული გვიბოძე უხვად ამ წუთისოფლად. დასაბამიდან ღვთისაგან ქმნილი, რა ლამაზია ეს არემარე, თუ სიყვარულის თვალებით ვუმზერთ, ჩვენ გავოცდებით ყოველ ადგილას, სადაც კი შენი სუფევს სინათლე!

საქართველოს კარიტასის განცხადება

საქართველოს კარიტასი არასდროს ყოფილა „უცხო ძალის ინტერესების გამტარებელი“ ორგანიზაცია! საქართველოს კარიტასი, კათოლიკე ეკლესიის მიერ დაფუძნებული საქველმოქმედო ფონდი, 30 წელია ემსახურება საქართველოს მოსახლეობის ყველაზე მოწყვლად ფენებს. საპარლამენტო უმრავლესობის მხრიდან ინიცირებული კანონპროექტის „უცხოური გავლენის გამჭვირვალობის შესახებ“ კანონად მიღება, მომსახურების მიღმა დატოვებს მათ, ვისაც ყველაზე მეტად სჭირდება დახმარება!

საქართველოს კარიტასი წლების განმავლობაში, მეტწილად ევროპიდან და ამერიკის შეერთებული შტატებიდან მიღებული დაფინანსებით, ზრუნავს მშობლების მზრუნველობას მოკლებულ და მიუსაფარ ბავშვებზე, სიღარიბის ზღვარს მიღმა მყოფ და უსახლკარო ადამიანებზე, მარტოხელა მოხუცებზე, შშმ პირებზე,

შინმოვლის მწლიარე ადამიანებზე, ძალადობის მსხვერპლ და მარტოხელა დედებზე, ნებაყოფლობით დაბრუნებულ მიგრანტებზე... ჩვენი პროექტების/მომსახურებების საშუალებით ბენეფიციარებს უზრუნველვყოფთ უსაფრთხო თავშესაფრით, სასიცოცხლოდ აუცილებელი საჭიროებებით (კვება, ჯანმრთელობა, საყოფაცხოვრებო საჭიროებები), განათლებისა და დასაქმების ხელშეწყობით. გარდა მოწყვლადი ინდივიდების უშუალო დახმარებისა, წლების განმავლობაში ვზრუნავთ სოფლის თემების განვითარებასა და გაძლიერებაზე. მყისიერად ვრეაგირებთ ბუნებრივი და ადამიანური კონფლიქტებით გამოწვეულ კატასტროფებზე.

საქართველოს კარიტასის ყოველწლიური ანგარიშები, მათ შორის, ინფორმაცია ჩვენი დონორი ორგანიზაციების და მათ მიერ გაღებული შემონიშნულობებისა თუ გრანტების რაოდენობის შესახებ, იტვირთება ჩვენს ვებგვერდზე (<https://caritas.ge/media>) და ზიარდება სოციალურ მედიაში. ამავე პლატფორმებზე ხელმისაწვდომია ყოველწლიური აუდიტის ანგარიშები. ორგანიზაციის გამჭვირვალობა უზრუნველყოფილია ქვეყანაში არსებული სავალდებულო რეგულაციებით. ასევე, საქართველოს კარიტასის პარტნიორი ორგანიზაციების ინტერესია ფინანსური და ოპერაციული გამჭვირვალობა, ანგარიშვალდებულება და სანდოობის მაღალი სტანდარტები, რაც გამოორიცხავს დაფინანსების მიმღები ორგანიზაციის მხრიდან სარისკო ქმედებების ჩადენის შესაძლებლობას. გარდა ამისა, უცხოური დონორი ორგანიზაციების მიერ განეული დახმარებების და დაფინანსებული პროექტების შესახებ (პროექტის აღწერა, დონორი, განმარტოციელებელი სუბიექტი, მიმღები, წლიური ხარჯები და სხვა) ინფორმაცია მოცემულია საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის მიერ მართულ ვებგვერდზე, საგარეო დახმარებების ინფორმაციული მართვის სისტემაში (<https://eaims.ge/>).

სახსრების სინარული შიტრაჟების შექმნა

ხშირად, როდესაც კათოლიკურ ეკლესიაში შევდივართ, ჩვენს მზერას მაშინვე იპყრობს ვიტრაჟებიდან შემოსული ფერადი შუქი. ვუყურებთ მათ, მაგრამ არ ვიცით მათი ისტორია, მათი მნიშვნელობა, თუმცა გვხიბლავს ის იდუმალი ატმოსფერო, რასაც ისინი ქმნიან ამ წმიდა ადგილას: **თბილი და გასხივოსნებული ატმოსფერო.** თითქოს ფერთა ხანძარია!

ვიტრაჟების ისტორია

მიუხედავად იმისა, რომ ფერადი ვიტრაჟების შესახებ ცნობები IX საუკუნით თარიღდება, ასევე მოგვეპოვება რომანული პერიოდის სადა და შედარებით მარტივი ვიტრაჟული კომპოზიციები. ხელოვნების ამ ფორმის აყვავება, შეიძლება ითქვას, რომ XII საუკუნეში დაიწყო, საფრანგეთიდან და ჩრდილოეთ ევროპიდან გოტიკური ტაძრების გამოჩენით. ეს უზარმაზარი ქვის ნაგებობები,

პირამიდებისა და კოლიზეუმის დროიდან აღმართულ უდიდეს შენობებს შორის, გამიზნული იყო იმისათვის, რომ მთელი ქალაქის მოსახლეობა მიეღო თავის სივრცეში, ზოგ შემთხვევაში ათი ათასამდე მორწმუნეც კი. ამ არქიტექტურისათვის დამახასიათებელი იყო შედარებით გამარტივებული კონსტრუქცია, ე.წ. „კარკასული სისტემა“, რომელიც ახდენდა ქვის წყობის სიმძიმის განტვირთვას და ეკლესიას სიმალეში ზრდის შესაძლებლობას აძლევდა: ზოგჯერ ინტერიერის სიმაღლე 27-დან 46 მეტრამდეც აღიოდა, ფართო სარკმლები კი სიმსუბუქისა და ბრწყინვალეობის სიმბოლო იყო.

ეს გახლდათ დიდი სამეცნიერო და სახელოვნებო კვლევის პერიოდი სინათლის სფეროში (გავიხსენოთ ინგლისელი ეპისკოპოსის, რობერტ გროსტესტეს ტრაქტატი სინათლეზე - De luce), სინათლე

სიმბოლური დატვირთვა შეიძინა ნეოპლატონურ ფილოსოფიასა და ავგუსტინესეული სულიერების სრულყოფილ სინთეზშიც: ის იყო ღმერთის არსებობის მიწიერი სიმბოლო და, სხვა სუბსტანციისაგან განსხვავებით, ღვთის დარად შეეძლო სხეულის გამსჭვალვა, ღვთაებრივის გამომხატველობა, საპირისპიროდ ბნელი მატერიისა, რომელიც ცოდვის სიმბოლოდ აღიქმებოდა. **სინათლე**, ყოველი მშვენიერების პრინციპი, ღმერთის სამყოფელზე მეტყველებდა, ამიტომაც უნდა ყოფილიყო გოტიკური ტაძარი ისეთივე ნათელი და კაშკაშა, როგორც სამოთხე, ხოლო სარკმლები რაც შეიძლება დიდი უნდა ჰქონოდა.

სვეტებისა და კამარების რთულ სისტემაში სარკმლები ეკლესიების მთელ პერიმეტრზე და, განსაკუთრებით, კედელზე, საკურთხევლის უკან იყო განთავსებული. ისინი ირეკლავდნენ გარედან შე-

საგანგებო ჩანართი

კატალონიური მუსიკის სასახლე, ბარსელონა

მომავალ შუქს, რითაც იღუმალ და იშვიათ ეფექტებს ქმნიდნენ. მზის შუქით განათებული ვიტრაჟი განსაცვიფრებელი მანათობელი მოზაიკის მსგავს ფორმას იძენდა, რაც თავისთავად ახალი ფიგურატიული ხელოვნების ანუ შუქით მხატვრობის (შეიძლება ითქვას „შუქნერის“) გამოხატულებას წარმოადგენდა და აერთიანებდა ხატვის ხელოვნებასა და მინაზე მუშაობის ტექნიკას. ასე იქცა საკათედრო ტაძარი სიმბოლურ მაგალითად და „შუქის არქიტექტურის“ გამომსახველობით ადგილად.

შემთხვევითი როდია, რომ საკათედრო ტაძრები აღმოსავლეთ-დასავლეთის ღერძზეა ორიენტირებული, დასავლეთით განლაგებული შესასვლელით: აღმოსავლეთით განლაგებული აფსიდის ფანჯრებიდან შემოსული სინათლის სხივები შუქისა და ფერების იმგვარ თამაშს იწვევს, რაც სიმშვიდეს ჰგვრის მნახველის სულს.

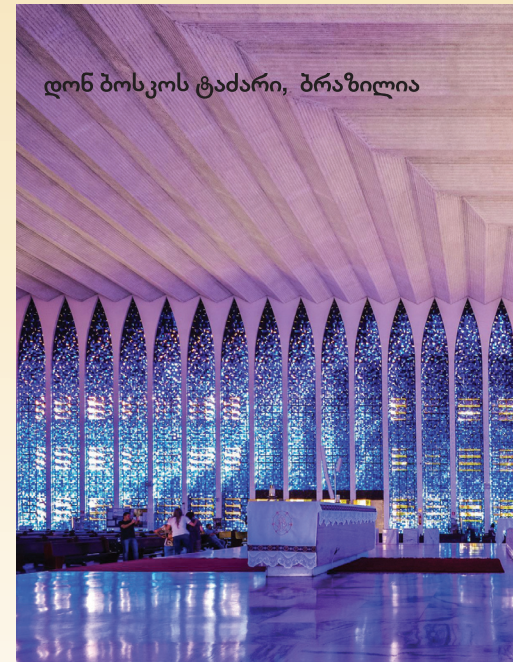
მორწმუნე, მთავარი კარის გავლისას, ხედავდა ტიმპანში გამოკვეთილ საშინელი სამსჯავროს/ უკანასკნელი განკითხვის/, ანუ აპოკალიფსის დიდებულ ქრისტეს; ეკლესიის ზღურბლზე გადასულს, მზის შუქის „საოცრება“ ელოდა, რომელიც ვიტრაჟე-

ბიდან არეკლილი შუქით ქრისტეს სახეს ისე აჩვენებდა, როგორც „ამომავალ ნათელს“, როგორც ამას ვხვდებით მრავალი ადრექრისტიანული, ბიზანტიური თუ რომაული ეკლესიების აფსიდებზე. ნათელი შუქის სამკვიდროდ ქცეული ტაძარი თავად ხდება კოსმიური წესრიგის გამოხატულება და ღვთაებრივი ტრიუმფის მონუმოზა.

ვიტრაჟები ქვასთან ერთად გვესაუბრებიან, როგორც „ღარიბების ბიბლია“ წმინდა გამოსახულებებით, რომლებიც აღწერდნენ ძველი და ახალი აღთქმის სიუჟეტებს და ასე, იმკვიდრებდნენ ადგილს არქიტექტურაში, როგორც ჭეშმარიტი სამკაულები და შედეგები, რომლებიც შუა საუკუნეებიდან დღემდე გვიგალობენ შუქის რითმებით და თავიანთი ფერადოვნებით სულს გვიახლებენ.

ვიტრაჟის ნამდვილ შედეგებს ვხვდებით რეიმისის, პუატიეს, რუანის გოთიკური სტილის ტაძრებში (სადაც შემორჩენილია მინაზე მუშაობის დიდოსტატის, კლემენტ მარტრელის სახელი), ბურჟე, ლაონი, ლიონი, ლე მანი... უზარმაზარი როზეტა (მრგვალი ფორმის ვიტრაჟული სარკმელი) პარიზის ღვთისმშობლის ტაძრის ჩრდილოეთ და სამხრეთ ტრანსეპტზე, სადაც ყვითელ, წითელ და ლურჯ ფერთა გამები სიბნელეში იღუმალ

ატრმოსფეროს ქმნიან, ფიზიკური სინათლისაგან დამოუკიდებელი პროექციების ან გამოსხივების მსგავსად, ფრანგული გოთიკური ვიტრაჟის დიდ ტრიუმფში, რომლის კობალტის ლურჯი ფერი ისეთი წარმტაცი, უნიკალური და განუმეორებელია, რომ მას „მარტრის ლურჯს“ უწოდებენ. ტექნოლოგიური თვალსაზრისით, ეს დიდი გამოგონება იყო, რისი განსაზღვრაც, სამწუხაროდ, ჩვენ არ შეგვიძლია, რამდენადაც ფორმულას ხელოსნები საუკუნეთა განმავლობაში ინახავდნენ, როგორც ძვირფას სამშენებლო საიდუმლოს.

ღონ ბოსკოს ტაძარი, ბრაზილია

ვიტრაჟების ოსტატობამ **მარტრის საკათედრო ტაძარი** შთამბეჭდავ ნაგებობად აქცია, ის სულ რაღაც შვიდ წელიწადში აშენდა: 176 კომპოზიცია, სხვადასხვა ზომისა და ფორმის: შეისრული, ორფრთიანი, წრიული, ჩასმული ვარდულას ან სხვა ფორმის სარკმელებში (13 მეტრის დიამეტრით), 2600მ² ფართობით, ძველი და ახალი აღთქმის სიუჟეტებით, რომელთა დიდი ნაწილი ღვთისმშობელს ეძღვნება, მათ შორის, ყველაზე ცნობილია Notre-Dame de la Belle Verrière („ჩვენი დედუფალი ლამაზი ვიტრაჟისა“, 1180 წ), რომელიც საოცარ სანახ-

აობას ქმნის ლურჯ-წითელ ფერთა კონტრასტით. ეს გოთიკური შედევრი, საბედნიეროდ, გადაურჩა რელიგიურ ომებსა და ჰუგენოტების ძარცვას XVI საუკუნეში.

აღნიშვნის ღირსია **სენტ დენის ტაძარი საფრანგეთში**, ვიტრაჟებისა და გოთიკური არქიტექტურის სიმბოლო, სადაც აბატი სუგერუსი (1081-1151), გოთიკური სტილის დიდი ნოვატორი და სენტ დენის არქიტექტორ-მშენებელი, 1136-1140 წლებში შესრულებული სამუშაოებით ისეთ მანათობელ სივრცეს ქმნის, ე.წ. „ზეციური შუქით“, რომელიც ანათებს ეკლესი-

ლელობა. კიდევ ერთი გასაოცარი მაგალითია წმიდა სტეფანეს ბურჟის საკათედრო ტაძარი (cathedrale di Bourges), რომელშიც შემონახულია ვიტრაჟების არაჩვეულებრივი ციკლი, იგი მეცამეტე საუკუნის დასაწყისს მიეწერება და სხვადასხვა ოსტატების შემოქმედება გახლავთ.

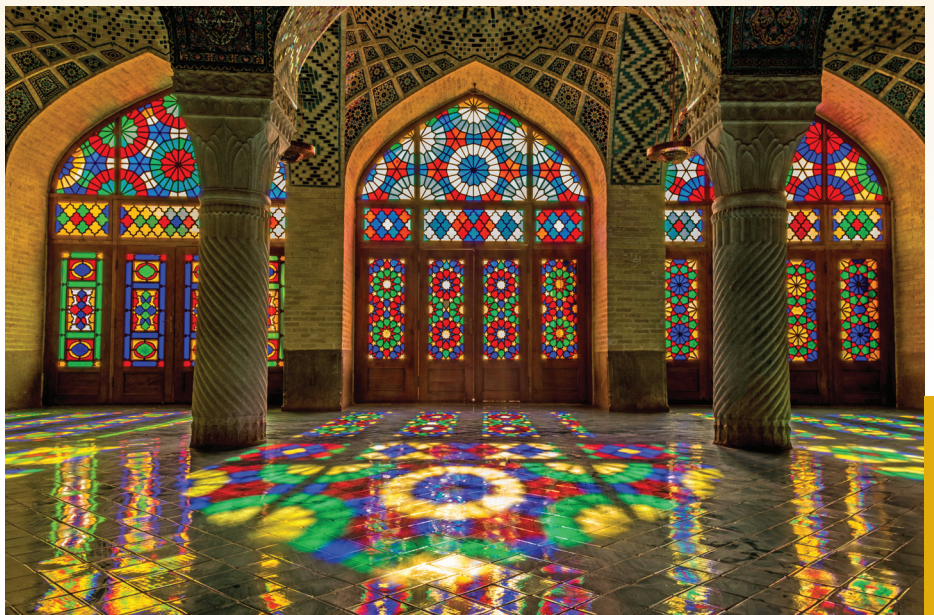
ლომის წილი ვიტრაჟული ხელოვნების განვითარებაში გერმანიის რეგიონს უდევს, ფაქტობრივად, გერმანელების დამსახურებაა ის, რომ მათ შეძლეს დახვეწილი ფრანგული ტექნიკისა და მინანქრის უძველესი ხელოვნების შეერთება, რითაც მას შესძინეს უფრო მეტი დეკორატიულობა და ფერთა სიძლიერე. გერმანული ასიზის ზედა ბაზილიკის უძველესი ვიტრაჟები. მიუხედავად იმისა, რომ ეს ხელოვნება იტალიაში უფრო გვიან განვითარდა, ვიდრე ჩრდილოეთ ევროპაში, დასრულებული სახე მხოლოდ XIV საუკუნეში მიიღო, იტალიელმა ოსტატებმა შეძლეს შეექმნათ ხატოვანი ენა, რითაც მინის დამზადების ტექნიკა მხატვრობას მიუახლოვდა. ამ თვალსაზრისით, სიმბოლურ მაგალითს წარმოადგენს **მილანის საკათედრო ტაძარი** თავისი ვეება ვიტრაჟული სარკმელებით.

ვიტრაჟის ტექნიკა

ვიტრაჟი არის მოზაიკა, რომელიც შედგება შუქგამტარი, გამჭვირვალე ძვირფასი ქვების მსგავსი მინის პატარა ნაჭრებისაგან, თითოეული შუშის კიდეები ერთმანეთთან დაკავშირებულია ტყვიის ზოლებით და დეტალებში ცეცხლოვანი ყავისფერი ნიშნებით, რაც მოდელირების გამოკვეთისათვის იყო საჭირო. ვიტრაჟის შექმნა იწყება ესკიზით, რათა შესწავლილ იქნეს გამოსახულება და ფერთა განაწილება, ესკიზი საჭიროა ნამუშევრის საბოლოო ეფექტის შესაფასებლად, შემდეგ ის გადადის დიდ მუყაოზე ვიტრაჟის საბოლოო პროფილით ფანჯრის ზომაზე მორგებით, დეტალურად არის დამუშავებული ნახატის კონტურები და ტყვიის ჩარჩოების შეერთება. ერთი და იგივე ნახატი გადაჰქონდათ მუყაოზე, რომელიც იჭრებოდა განსხვავებულ ნაწილებად, თითოეული მათგანი გამოიყენებოდა ფერადი მინის ცალკეული ნაჭრების დასაჭრელად, ცხელი უთოების გამოყენებით. დეტალები, რომლებიც გამოსახავდნენ სახეს, თმებსა და სხვა ნაწილებს, მიიღებოდა ჯაგრისით, რომელიც ამოვლებული იყო დაქუცმაცებული მინის ფხვნილის მტკერში, მეტალის ოქსიდის, წყლის, ძმრისა და არაბული რეზინის მინარევი.

სიას და „ასხივოსნებს დაბინდულ გონებას, რომელიც მატერიალური გზით და ამ ამომავალი შუქის ხილვით ჭეშმარიტებამდე მალღდება“ (სიტყვები, ამოტიფრული სუგერუსის მიერ ტაძრის პორტალების ბრინჯაოს კარებზე). აღსანიშნავია, ასევე, პარიზის Sainte Chapelle (წმიდა კაპელა), რომელიც აშენდა 1243-1248 წლებში, იგი სინათლის არქიტექტურის ერთ-ერთ ყველაზე საინტერესო მაგალითს წარმოადგენს, მასში მზიდი ელემენტები და კედლის კონსტრუქციები მინიმუმამდეა დაყვანილი, რათა გაძლიერდეს ვიტრაჟების მიზიდულობა/მომხიბვე-

ნასირ ალ-მულქის მეჩეთი, შირაზი

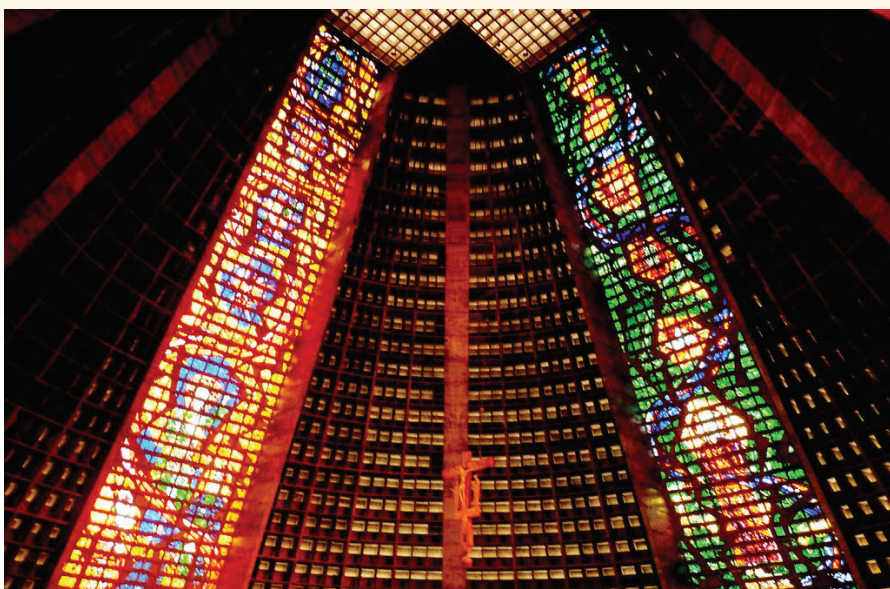
საგანგებო ჩანართი

მადლიერების სამლოცველო, დალასი

სავადრის ეკლესია, სან სალვადორი

წმიდა სებასტიანეს საკათედრო ტაძარი, რიო დე ჟანეირო

მას შემდეგ, რაც ეს მინარევი ე.წ. „გრიზაილი“ (სახელი მიუთითებს მინაზე სატვის ტექნიკაზე) მიიღება, მხატვარი მისგან იღებს ერთ ნაწილს ეფექტის დასარეგულირებლად; შემდეგ აფიქსირებს მას ფირფიტებზე საბოლოო გამონვივსათვის, რათა მიიღოს მინის ფხვნილის ვიტრიფიკაცია (ერთიან მინის მასად გადაქცევა სწრაფი გაცივებით). ცალკეული ნაჭრები საბოლოოდ აწყობილი და დამაგრებულია ესკიზის მიხედვით. XII საუკუნის მინა სხვა მინარევებსაც შეიცავდა, როგორცაა ლითონის ნაწილაკები, ტექსტურა კი უსწორმასწორო სისქისა და ზედაპირის იყო. ეს ხარვეზები, წლების გასვლასთან და ატმოსფერული პირობების შედეგად წარმოქმნილ ცვლილებებთან ერთად, სინათლის თამაშს ქმნიდნენ, რამაც ამ პერიოდის ვიტრაჟებს ბრწყინვალე იერი შესძინა. მაგრამ გოთიკურ ვიტრაჟებში იმალება ისეთი საიდუმლო, რომ ვიტრაჟების შექმნა ზოგიერთს ალქიმიასთან დაკავშირებული ჰგონია.

მსოფლიოს 9 თვალწარმტაცი ვიტრაჟი:

1. Sainte-Chapelle - წმიდა კაპელა, პარიზი (საფრანგეთი)
2. Palau de la Música Catalana - კატალონიური მუსიკის სასახლე, ბარსელონა (ესპანეთი)
3. Santuario Dom Bosco - დონ ბოსკოს ტაძარი ქ. ბრაზილიაში (ბრაზილია)
4. Nasir Al-Mulk - ნასირ ალ-მულქის მეჩეთი, შირაზი (ირანი)
5. Museo Erawan - ერაგანის მუზეუმი, (ტაილანდი)
6. Gran Hotel Ciudad de México, მეხიკო (მექსიკა)
7. Chapel of Thanksgiving - მადლიერების სამლოცველო, დალასი (ტეხასი)
8. Catedral Metropolitana de São Sebastião - წმიდა სებასტიანეს საკათედრო ტაძარი, რიო დე ჟანეირო (ბრაზილია)
9. Iglesia El Rosario - სავადრის ეკლესია, სან სალვადორი (ელ სალვადორი)

სუროგატის ქალიშვილი

მისი მამა 37 წლის იყო, დედა კი 48-ის, როდესაც ისინი ამოდ ცდილობდნენ შვილის გაჩენას. წყვილი საფრანგეთში ცხოვრობდა, საკმაოდ მდიდრები იყვნენ და როდესაც მიეცათ შესაძლებლობა, მათ დაიქირავეს ამერიკელი ქალი, რომელიც თავის კვერცხუჯრედს და საშვილოსნოს სხვეებს სთავაზობდა. ასე დაიბადა ოლივია, იგი ახლა 32 წლისაა, სამი შვილის დედაა და იმ ჯგუფის წევრია, რომლებმაც კასაბლანკაში წარმოადგინეს დოკუმენტი, სახელწოდებით „საერთაშორისო დეკლარაცია სუროგაციის გაუქმების შესახებ“. გთავაზობთ ინტერვიუს, რომელიც დაიბეჭდა გაზეთში „Avvenire“ (06.04. 2024), სათაური: „ოლივია მაურელი, დაბადებული დაქირავებული საშვილოსნოდან: ამ საიდუმლომ კინალამ მომკლა“.

სუროგატის ქალიშვილი, რომელიც ხდება სუროგაციის მთავარი მტერი. მაინც რა მოხდა, ოლივია მაურელი?

მოხდა ის, რომ დაბადებისთანავე განვიცადე მიტოვების ტრავმა: ხელში არ ამიყვანა იმან, ვინც ცხრა თვის განმავლობაში მუცლით მატარებდა, ვინც მესაუბრებოდა, ვინც მკვებავდა, სხვეებს გადამცეს, რომ ამით დასრულებულიყო მასთან კონტრაქტი, ვინც სამყაროში ჩემი მოვლინებისთვის თანხა გადაიხადა. მე, ახალშობილს, მომთხოვეს დედაჩემისა და ჩემი წარმომავლობის განირვა უფროსთა სურვილის გამო.

ოლივია, შენ უკვე ზრდასრული იყავი, როცა სიმართლე გაიგე. გააცნობიერე თუ არა მოტივი, რაც შენს მშობლებს ამოდრავებდა?

მე მიყვარს ჩემი მშობლები. ძნელია, ხალხს გააგებინო, რომ ვებრძვი არა ადამიანებს, არამედ სისტემას.

მაინც რა მოხდა?

მიტოვების ტრავმამ ღრმა კვალი დატოვა ჩემში. განვიცდიდი დამოკიდებულებას, ვიყავი ძალადობის მსხვერპლი, თვითმკვლელობაც ვცაადე, ვერ ვამყარებდი ურთიერთობას, რადგან ყოველთვის მეშინოდა, რომ მიმატოვებდნენ. სწავლა არ დამითავრებია. საიდუმლო ტრიალებდა ოჯახში და შინაგანად ვგრძნობდი, რომ მე ვიყავი ბავშვი, რომელიც შეუკვეთეს, როგორც საქონელი.

როდის გაიგეთ, რომ სუროგატი დედისგან დაიბადეთ?

2022 წლის დასაწყისში ჩემი ექვები რეალობად იქცა, აშშ-ში ჩატარებული დნმ-ის ტესტის შედეგად.

გად. სხვადასხვა გამოკვლევის შემდეგ აღმოვაჩინე, რომ მყავდა ნახევარძმები, ნახევარდები, ბიძაშვილები, ბიძები და სუროგატი დედა.

ცოტა ხნის წინ თქვენ გამოხვედით სუროგაციის წინააღმდეგ: ისაუბრეთ გაეროში, ჩეხეთისა და ხორვატიის პარლამენტებში... რატომ?

მსურს, არცერთმა ბავშვმა არ განიცადოს ის, რაც მე განვიცადე ჩემი წარმოშობის შესახებ სიმართლის დადგენისას. სუროგაცია ბავშვებსა და ქალებს ვაჭრობის საგნად აქცევს. ბავშვებს ფასს ადებენ, ხოლო ქალებს რეპროდუქციული უნარის გამო იყენებენ. ყველაფერი ელემენტარულია.

თუმცა, ბევრი იცავს ქალთა თავისუფლებას და მზად არიან ხელი მოაწერონ სუროგაციის კონტრაქტს.

არა მგონია, რომ ქალებს, რომლებიც სუროგაციაში ერთვებიან, სრული წარმოდგენა ჰქონდეთ იმის შესახებ, რა შეიძლება მოხდეს ორსულობის დროს და მას შემდეგ. მათ შეიძლება დაკარგონ ბავშვი, შეიძლება მასთან მიჯაჭვულობის გრძნობა გაუჩნდეთ და არ მოინდომონ მისი გადაცემა, შეიძლება ჯანმრთელობის პრობლემები შეექმნათ მიღებული ჰორმონების გამო.

რთულია ბრძოლა ისეთ გლობალურ ბიზნესთან, როგორც სუროგაციაა?

დიახ, ასეა, ჩვენ ვებრძვით გიგანტს, მაგრამ ამას სიმართლის გულისთვის ვაკეთებთ. არის კიდევ ერთი მიზეზი, რის გამოც ვაგრძელებ ბრძოლას. სუროგაციის შესახებ საერთო უცოდინრობა სუფევს: ცოტამ თუ იცის, როგორ მუშაობს ის. პოლი-

ტიკოსებს შორისაც კი არიან ისეთები, ვისაც ხელნიფება რაიმეს შეცვალა ამ მიმართულებით.

ზოგადად, სუროგაციის შესახებ ნარატივი სულ სხვა მიმართულებით მიდის...

დიახ, ჩვენ მივეჩვიეთ მშვენიერი ისტორიების მოსმენას იმ წყვილთა შესახებ, რომლებიც ამ გზით ახორციელებენ მშობლად გახდომის თავიანთ ოცნებას, ან ამბებს ბავშვების შესახებ, რომლებიც ბედნიერი არიან, სუროგაციის გზით რომ დაიბადნენ. მე არ ვამცირებ ამ გამოცდილებას, მინდა ყველა ბედნიერი იყოს და არ ვადანაშაულებ არც წყვილებს, არც ჩემს მშობლებს, რომლებსაც სუროგაციის არჩევანი ვერცხლის ლანგრით მიაღწევს. მე ვადანაშაულებ ქვეყნებს, მთავრობებს, რომლებიც ნებას რთავენ, რომ სუროგაცია ლეგალურად არსებობდეს და ზომებს არ იღებენ ამ პრაქტიკის წინააღმდეგ. თუმცა არის ერთი მომენტი: ვერ ვიტყვით, რომ ყველა პოზიტიური ამბავი, რომელსაც ვისმენთ, უმრავლესობის შესახებაა: მრავალი ადამიანი იტანჯება ამის გამო, არაფერს ამბობენ, რადგან ძნელია დაუპირისპირდე ამ პრაქტიკას. ეს ყოველივე მეც ძვირად მიჯდება: ხანდახან მიწოდებენ ჰომოფობს, ფაშისტს, ულტრაკონსერვატორს, მატყუარას... მას შემდეგ, რაც სუროგაციის საყოველთაო გაუქმებისთვის დავინწყე მუშაობა, 2023 წლის ივნისში, ძალიან ცუდ მდგომარეობაში აღმოვჩნდი: ოჯახის მრავალმა წევრმა ჩემთან ურთიერთობა განწყვიტა, ყველაფერში მადანაშაულებდნენ, მა-

გრამ, სანაცვლოდ, ვიგრძენი ძალა, სიმართლე, ზნეობა...

ახლა, როცა შენი წარმომავლობის შესახებ შეიტყვე, გაქრა ის სულიერი დისკომფორტი, რასაც განიცდიდი?

დიახ, ბოლოს და ბოლოს, ვიცი ვინ ვარ, გავიგე ჩემი გენეტიკური წარმომავლობის, ჩემი ოჯახის შესახებ, გავიცანი ჩემი ნახევარძმა და ეს იყო ჩემს ცხოვრებაში ერთ-ერთი საუკეთესო მომენტი, მათთან ქორწინებისა და შვილების გაჩენის შემდეგ. მე ვიცი, ვინ მინდა ვიყო: ადამიანი, რომელიც ავრცელებს სიმართლეს სუროგაციის შესახებ, იმ სიმართლეს, რასაც ჟურნალ-გაზეთებში ვერ შეხვდებით, ადამიანი, რომელსაც ძალიან ეშინია ვინმეს განაწყენების.

იტალიაში მალე მიიღებენ კანონს, რომელიც კრძალავს სუროგაციის პრაქტიკას მისი მოქალაქეებისათვის. ეს სწორი გზაა?

ეს ერთადერთი გზაა. თუ ადამიანი საზღვარგარეთ მიდის ბავშვის ასაყვანად, რაც არაეთიკურია, მან იცის, რომ ციხე ემუქრება, ეს კი ერთადერთი შემთავებელი ფაქტორია.

ხუთშაბათს (4 აპრილს) თქვენ რომის პაპ ფრანცისკეს შეხვდით, როგორ ჩაიარა ამ შეხვედრამ?

პაპმა კარგად იცის სუროგაციისთან დაკავშირებული პრობლემები, ის ეთანხმება იმ აზრს, რომ ეს არის დიდი ბაზარი. ამან შთამაგონა, რომ გავაგრძელო ბრძოლა.

ღმერთის ბარეზე ადამიანი ვერ იქნება ბედნიერი

დავიბადე 1977 წელს ლატვიის დედაქალაქ რიგაში. ღმერთის არსებობის შესახებ პირველად დედისგან შევიტყვე. ჯერ კიდევ ბავშვი ვიყავი, როცა იგი მეუბნებოდა, თუ რაიმე ცუდს ჩაიღწენ, ღმერთი გაიგებს, რადგან ის ყველაფერს ხედავსო, და რომ ის არის მსაჯული. მოგვიანებით, სკოლაში სწავლის პერიოდში, ჩემმა ისტორიის მასწავლებელმა, რომელიც ძალიან ჭკვიანი ადამიანი იყო, დამაფიქრა ამქვეყნად ღვთის არსებობის შესახებ. რამდენიმე ხნის შემდეგ ჩვენს სკოლაში მოვიდა ერთი კაცი, რომელიც ბიბლიას არიგებდა; თუმცა ძალიან მერიდებოდა, დიდხანს შორიდან ვაკვირდებოდი, მაგრამ მაინც მივუახლოვდი და ბიბლია ვთხოვე...

ათი წლისა ველოსპორტმა გამიტაცა. მჯერა, რომ ეს ღვთის ნება იყო. რამდენიმე წელი ვვარჯიშობდი, გადავწყვიტე, მსოფლიოში საუკეთესო სპორტსმენი გავმხდარიყავი და თავს არ ვზოგავდი მიზნის მისაღწევად. თხუთმეტი წლისამ ზედმეტი ვარჯიშით ორგანიზმი ისე გადავტვირთე, რომ უძილობა დამეწყო, რომელმაც თითქმის სამ წელიწადს გასტანა. დღისით ვვარჯიშობდი, ვმონაწილეობდი ყველა შეჯიბრში, ღამით კი ვერ ვისვენებდი, რადგან საკმარისად არ მეძინა, მე ხომ თავდაუზოგავად მივისწრაფოდი ჩემი მიზნისაკენ... გადატვირთვისგან დამიზიანდა ვეგეტატიური ნერვული სისტემა, რომელიც არ იკურნება. ახლა მადლიერი ვარ ღვთისა, მაშინ რომ არ მოვკვდი. შფოთვა და შიში ჩემი მუდმივი თანამგზავრი გახდა. დავდიოდი ექიმებთან კონსულტაციაზე, მაგრამ ვხედავდი, რომ არაფერი მშველოდა, ჯანმრ-

თელობა სულ უფრო და უფრო მიუარესდებოდა, სხვადასხვა შიშმა დამძლია და სწორედ მაშინ შემოვიდა ჩემს გულში ღმერთი.

ზუსტად იმ ხანებში დედაჩემმა სიარული დაიწყო ევანგელურ ეკლესიაში. უკვე ერთი წელი იყო, რაც სახარებას ვკითხულობდი. გადავხედე ჩემს ცხოვრებას და დავინწყე იმის შესრულება, რაც დანერგილი იყო ბიბლიაში. დავინახე, რომ ბიბლიის სიტყვები ნამდვილად მოქმედებდა და მივხვდი, რომ ეს არის ცოცხალი წიგნი. მაშინ შევუდექი ლოცვას: „უფალო, დამეხმარე, რომ შევძლო შენი სიტყვის გაგება“. ღვთის დახმარებით თანდათან შევიცვალე, თუმცა პირველ ხანებში ძალიან გამიჭირდა. ჩემს ცხოვრებაში მყისიერი განკურნება არ მომხდარა. უბრალოდ ღმერთმა მომცა რწმენა და იმედი, რომ თუ მას მივენდობოდი, ჩემი სულიერი მდგომარეობა გაუმჯობესდებოდა. ბიბლიაში მოცემულია როგორც განკურნება, ისე წამლობა/ექიმობაც. ვგრძნობდი, რომ უკეთ ვიყავი, ისე მომივიდა, როგორც იმ ქალს, რომელიც თორმეტი წელი იტანჯებოდა ავადმყოფობით, რწმენით მივიდა იესოსთან და შეეხო მისი სამოსლის კალთას. მეც მივებხლე იესოს და შევეხე მას...

ვიცოდი, რომ ბიბლიაში ვიპოვიდი პასუხს ყველა კითხვაზე, რაც კი მაინტერესებდა. შევუდექი წმიდა წერილიდან იმ ადგილების ხაზგასმასა და ზეპირად სწავლას, სადაც ნათქვამი იყო, რომ ღმერთმა შეგქმნა ხატად და სახედ თვისა, რომ ყოველი ადამიანი ინდივიდუალურია და საოცრად შექმნილი, რომ მის წიგნში ჩანერილია ჩემთვის დანიშნული

ყველა დღე. მე, რომელსაც ადრე მეშინოდა სიღარიბის, უცებ ჩემს გულს შეეხო სიტყვები: „თქვენ კი უწინარეს ღვთის სასუფეველი ეძიეთ და მისი სიმართლე, და ეს ყოველივე შეგემატებათ“ (მათ. 6, 33), და ასევე: „თქვენი გზა იყოს ვერცხლისმოყვარეობის გარეშე და იმას დასჯერდით, რაცა გაქვთ, ვინაიდან თქვა: „არ მიგატოვებ და არ დაგაგდებ“. ამიტომ გამხნეებულნი ვამბობთ: „უფალია ჩემი შემწე, არ მეშინია: რას მიზამს მე კაცი?“ (ებრ. 5-6). ეს მონაკვეთი ბიბლიიდან ჩემთვის მეტად მნიშვნელოვანი იყო. არცთუ კარგად მესმოდა, რას ნიშნავდა „ვერცხლისმოყვარეობა“, მაგრამ უფლის დაპირებამ - „არ მიგატოვებ და არ დაგაგდებ“ ძალიან იმოქმედა ჩემზე. და თუკი ღმერთი არ მიმატოვებდა, მაშინ ყოველმხრივ კურთხეული ვიქნებოდი. უფლის მშვიდობა შემოვიდა ჩემში, რწმენა თანდათან მემატებოდა, სახარების სიხარული მავსებდა. მივხვდი, რომ წმიდა წერილი ნამდვილად მოქმედებდა ჩემს ცხოვრებაში.

დავდიოდი შთაგონებული, ფრთაშესხმული, რადგან ჩემს კითხვებზე პასუხს ვიღებდი. იმ დროს სპორტულ ინტერნატში ვცხოვრობდი და მეგობრებს ღმერთის შესახებ ვესაუბრებოდი, ვუამბობდი, თუ რა გამიცხადა მან. და აი, ზოგიერთმა მათგანმა დაიწყო ეკლესიაში სიარული. როდესაც ღმერთი ვირწმუნე, ვიფიქრე, რომ ვიქნებოდი ქრისტიანი, დავრჩებოდი სპორტსმენად და სპორტში წარმატებებით ვადიდებდი ღმერთს. მაგრამ როცა დავიწყე ღვთის ნების ძიება ჩემს ცხოვრებაში, სხვა პასუხი მივიღე.

ერთხელაც ღმერთს ასეთი კითხვით მივმართე: „უფალო, გსურს, რომ სპორტული კარიერა გავაგრძელო?“ იმ ხანებში მივიღე მოწვევა გერმანიის

ერთ-ერთი კლუბიდან და გადავწყვიტე, ღმერთისთვის მეთხოვა, მოეცა რაიმე ნიშანი, რომ თუ ეს მისი ნება არ იყო, არ მოსულიყო კონტრაქტი. როდესაც მართლაც ასე მოხდა, მწვრთნელს განუცხადა: „მე მივდივარ დიდი სპორტიდან“. ამ სიტყვების შემდეგ საოცარი შვება ვიგრძენი, თავისუფლება, უწინ კი მონა ვიყავი, რადგან პროფესიონალური სპორტი ძალიან მძიმე შრომას მოითხოვს. სპორტიდან წასვლა მკვეთრი შემობრუნება იყო ჩემს ცხოვრებაში.

1996 წელს მოვინათლე. როგორ დავინახე, რომ ღმერთი ნამდვილად არსებობს? მან შემეცვალა. ჩემი ცხოვრებაც შეიცვალა, შიში გამიქრა. და კიდევ, ახლა მტკიცედ მნამს, რომ ყველაფერი, რაც ჩემშია, ღვთისგანაა. ღმერთი მიმიძღვის და ყველაფერში მეხმარება. მისი წყალობაა, რომ დღეს ჯანმრთელი ვარ, მაქვს სამსახური, მყავს მშვენიერი მეუღლე, რომელსაც აქვს ყველა ის თვისება, რასაც ღმერთს შევთხოვდი; ოჯახი ყოველთვის ძალიან მნიშვნელოვანი იყო ჩემთვის, ვფიქრობ, რომ უფალი მთელი ცხოვრება გვამზადებდა ორივეს ერთმანეთისთვის.

1999 წელს დავამთავრე ოზოლნიეკის თეოლოგიური ბიბლიური სკოლა, ხოლო 2000 წელს - რიბნიცის ბიბლიური კოლეჯი (ევანგელისტი და მქადაგებელი). ღმერთმა მომცა სამუშაო, მსახურებისათვის მომიწოდა ქალაქ იეკაბპილსში. 2006 წელს დიაკვნად ვიქენი ხელდასხმული და იმავე წლის აგვისტოდან შევუდექი მსახურებას იეკაბპილსის ევანგელური რწმენის ქრისტიანთა გაერთიანებულ ეკლესიაში. ჩემი ცხოვრება ქრისტია. მსურს, რომ მე და ჩემი ოჯახი ვემსახუროთ უფალს, განვადიდოთ იგი, დრო, ძალა, ჯანმრთელობა, ნიჭი - ყველაფერი, რაც ღმერთმა მოგვცა, მივუძღვნათ მას.

ახლა არც სიკვდილის მეშინია, არც სიღარიბის. ვიცი, რომ ყველაზე მდიდარი ვარ - მყავს უფალი და მაქვს მისი იმედი. დავითმა თქვა: „ყმანვილი ვიყავი, კიდევ მოვხუცდი და არ მინახავს მართალი კაცი მიტოვებული, და მისი მოდგმა - პურზე ხელგანწვდილი“ (ფსალმ. 36, 25). დარწმუნებული ვარ, უფალი მასაზრდოებს. შემიძლია ვთქვა, რომ ძალიან ბედნიერი ადამიანი ვარ. მაქვს საყვარელი ოჯახი, ჩემთვის ძვირფასი მსახურება და, რაც მთავარია, მყავს ჩემი ღმერთი, რადგან ღმერთის გარეშე ადამიანი ვერ იქნება ბედნიერი.

მონოდების სიხარული

25 წელი, სრული მეოთხედი საუკუნე, გასული ღვთისმსახურებაში, სამრევლოს წევრთა სულიერ მამობაში, საკრებულოზე ზრუნვაში, და ეს ყველაფერი პირად ცხოვრებაზე უარის თქმის ხარჯზე, ხშირ შემთხვევაში, სამშობლოდანაც მოშორებით, განსხვავებულ კულტურულ გარემოში, ბერმონაზვნური ორდენის წევრობის დროს კიდევ დამატებითი ალტერეტივი და მოვალეობანი. რა დგას ამ პასუხსაგები არჩევანის უკან? - ღვთისადმი უსაზღვრო სიყვარული, ძლიერი რწმენა, ხსნის იმედი და მოყვასზე ზრუნვის სურვილი. მსურს, პირადად ჩემი და ჟურნალ „საბას“ სარედაქციო კოლეგიის სახელით, მღვდლობის იუბილე მივულოცო საკათედრო და რუსთავის ტაძრების წინამძღვარს, ნეოკატეხუმენური საკრებულოების პრესბიტერს, მამა ზურაბ კაკაჩიშვილს; წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულთა ტაძრის წინამძღვარსა და კახეთის საკრებულოების მღვდელმსახურს, მამა მაჩი მამას; საქართველოში წმ. კამილოს მისიის ხელმძღვანელს, მამა პავლე დილს და სალელთა ორდენის საქართველოს მისიის წარმომადგენელს, მამა ქშიშტოფ ნესტერუკს. ოთხივე იუბილარ სასულიერო პირს ერთი რამ აერთიანებს: ხელდასხმის თარიღი, 1999 წლის 29 მაისი, რომელიც შემთხვევით არ შერჩეულა. იმ წლის ივნისში პოლონეთს იოანე-პავლე II სტუმრობდა და პაპის ვიზიტს მიეძღვნა მღვდელმსახურთა ხელდასხმა, რითაც ამ რიტუალმა სიმბოლური მნიშვნელობაც შეიძინა.

ოთხივე კათოლიკე მოძღვართან პირადი ნაცნობობა მაკავშირებს და, მათი სამღვდლო მსახურების 25 წლისთავთან დაკავშირებით, მსურს, მცირე მოგონებები გაგიზიაროთ.

მამა ზურაბი პირველია იმ ქართველ მონოდებულთა შორის, რომელიც, პოლონეთში მომლოცველობის დროს, ჩენსტოხოვოში პაპმა იოანე-პავლე II-მ უშუალოდ აკურთხა მღვდლობისათვის. გუშინდელი

დღესავით მახსოვს 1999 წლის ივნისში წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულთა ტაძარში მამა ზურაბის მიერ მშობლიურ ენაზე აღვლენილი პირველი წირვა. ხუთი წლის შემდეგ სამშობლოში დაბრუნებული მამა ზურაბი წინამძღვრობდა ვალეს, ახალციხის, ივლიტას, ბორჯომის საკრებულოებს. ივლიტაში წართმეული ტაძრის სიახლოვეს სწორედ მისი თაოსნობით მოეწყო სამლოცველო სახლი, რომელიც დღესაც ფუნქციონირებს. როგორც „საბას“ კორესპონდენტი, არაერთგზის ვსტუმრობდი მამა ზურაბს და უშუალო მონმე ვარ მისი დატვირთული მსახურებისა, სამრევლოსა და მრევლის წევრების სიყვარულისა; მონმე ვარ მისი აღმფოთებისა და პროტესტისა, როდესაც მავანთა ფარული გარიგებით ბუზმარეთის ტაძარი სხვა კონფესიას გადაეცა. ასევე უშუალო მონმე ვარ მამა ზურაბის სულიერი და ფიზიკური გარჯისა ახლად აგებულ რუსთავის ტაძარში. სემინარისტები, რომელთაც იგიასწავლიდა წეროვანის სასულიერო სემინარიის რექტორობის დროს, დღეს უკვე მღვდლის ხარისხში, სხვადასხვა საკრებულოს ემსახურებიან...

მამა ზურაბმა ვარშავაში დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია ადრეული შუა საუკუნეების ქართველ წმიდანთა შესახებ, ხოლო 2016 წელს ასევე ვარშავაში გამოიცა მისი ვრცელი მონოგრაფია „ქრისტეს მონამენი საქართველოში“. ამ წიგნს საკმაოდ დიდი რეზონანსი ჰქონდა პოლონეთში. სამაგალითოდ ერთ ფაქტს მოვიყვან: 2020 წელს დიდ სამეცნიერო ფორუმში ვმონაწილეობდი; როდესაც პოლონელმა მეცნიერებმა გაიგეს, რომ მამა ზურაბს ვიცნობდი, მთხოვეს, პირადად შემეხვედრებინა იგი. ასე რომ, მამა ზურაბმა პოლონეთს გააცნო ქართული კულტურა და ჩვენს მოძმე ქვეყანაში, სიმბოლურად, საქართველოს საპატიო ელჩის მოვალეობასაც ასრულებს.

ნუმბარ ბარდავალიძე

როგორ დაიბადა თქვენი მონოდება?
მამა პავლე დილი: რთულია, ზუსტად აღწერო შესაფერისი სიტყვებით, როგორ იბადება ადამიანის გულში მონოდება, რომელიც ღმერთის საიდუმლო საჩუქარია. ჩემი მონოდება კი დაიბადა მორწმუნე მშობლებისა და ბრწყინვალე მღვდლების გარემოცვაში, რომლებიც ჩემი მოზარდობის მღელვარე პერიოდში თან მახლდნენ. უფალმა იესომ მიჩვენა გზა მღვდლობისაკენ ჩემი გულის სხვათა ტანჯვისკენ მიმართვის მეშვეობით. ბავშვობაში მინდოდა გავმხდარიყავი ვეტერინარი და, როგორც ექიმ დულიტლს, მომერჩინა ავადმყოფი ცხოველები. ვიზრდე-

ბოდი პოლონეთში პოლიტიკური ცვლილებების ხანაში. მონობის პერიოდის შემდეგ პოლონეთმა მოიშორა საბჭოთა კავშირის ტოტალიტარიზმის უღელი და დაიწყო თავისუფალ ქვეყნად ჩამოყალიბება. მე მინდოდა შესვლა სომასკის მამების ორდენში, რომელიც ღარიბებს ემსახურებოდა. საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ მათ გავუგზავნე წერილი, რომელზეც პასუხი არ მიმიღია. ფოსტა იმ დროს საუკეთესოდ ვერ მიიჩნეოდა. ამიტომ გადავწყვიტე შევსულიყავი ტარნოვის სასულიერო სემინარიაში. იქ ერთწლიანი ყოფნის დროს ხშირად ვსტუმრობდი ავადმყოფებს ქალაქ ტარნოვის ჰოსპისში. აკ-

ადემიური წლის ბოლოს დახმარება ვთხოვე ჩემს სულიერ მამას, მღვდელ ანჟეი ბაკალაჟს, ჩემს მოწოდებასთან დაკავშირებული დილემის გადაჭრაში. ეს კეთილშობილი მოძღვარი ყურადღებით ჩასწავდა ჩემი სულის ხმას და მომცა ორდენთა კატალოგი, სადაც შემეძლო მეპოვა ის ორდენი, რომლის ქარიზმაც დაკავშირებული იქნებოდა ავადმყოფთა მსახურებასთან. ავირჩიე წმიდა კამილოს ორდენი, რადგან ის მაძლევდა საშუალებას, მიმელო მღვდლად ხელდასხმა და, ამავდროულად, ფიზიკურად მემსახურა ავადმყოფთათვის.

მამა ზურაბ კაკაჩიშვილი: დავიბადე და გავიზარდე ახალციხის რაიონის ქ. ვალეში, მასწავლებლის ოჯახში. ჩემი ბავშვობის პერიოდში, მთელი საქართველოს მასშტაბით, დაკეტილი იყო მრავალი ეკლესია და მესხეთშიც არ იყო არცერთი კათოლიკე მღვდელი. ამიტომ ჩემმა მშობლებმა გარისკეს და სამი წლისა, ჩემს დასთან ერთად, „საიდუმლოდ“ ჩამომიყვანეს თბილისში, წმიდა მოციქულთა პეტრესა და პავლეს კათოლიკურ ეკლესიაში, რომელიც იმ პერიოდში ერთადერთი მოქმედი ტაძარი იყო (წინამძღვარი მამა კონსტანტინე საფარიშვილი) და მოგვნათლეს. ზოგიერთი ლოცვა ბავშვობაში მასწავლა ბებიაჩემმა. საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ (1983 წ.) შევედი თბილისის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში, მექანიზაციის ფაკულტეტზე, რომელიც დავასრულე 1990 წელს. ვარ 1989 წლის 9 აპრილის მოვლენების აქტიური მონაწილე. შემდეგ იმავე სპეციალობით სწავლა გავაგრძელე ასპირანტურაში და პირველ კურსზე ყოფნისას (1990-91 წწ.)

მქონდა სერიოზული კრიზისი, ვერ ვხედავდი ჩემი ცხოვრების აზრს. ღმერთს არ ვიცნობდი და ბედნიერებას ვეძებდი იქ, სადაც არ იყო. როგორც იმ დროს იძახდა და ახლაც ხშირად იძახის „სამყარო“: *იმისათვის, რომ იყო ბედნიერი, კარგად უნდა ისწავლო, რათა ცხოვრებაში მიაღწიო წინსვლას, გქონდეს კარგი სამსახური, ბევრი ფული, სახლი, მანქანა, ლამაზი მეუღლე და კარგი ოჯახი.* შეიძლება ითქვას, რომ იმ დროს თითქმის ყველაფერი მქონდა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ვერ ვგრძნობდი თავს ბედნიერად. თვითმკვლელობაზეც კი ვფიქრობდი, მაგრამ ამ „ცხოვრებისეულ სიბნელეში“ მყოფი მოსიყვარულე ღმერთმა არ მიმატოვა, რისთვისაც მისი მადლიერი ვარ უაღრესად. მან მომიგზავნა ჩემი მეგობარი, კათოლიკე სტუდენტი, რომელმაც მიმიპატიჟა თბილისის წმიდა მოციქულთა პეტრესა და პავლეს კათოლიკურ ეკლესიაში, სადაც მიმდინარეობდა ნეოკატეხუმენური კატეხეზები, და იქ მოვისმინე ისეთი რამ, რაც მანამდე არასდროს გამეგონა: *„ქრისტე შენთვის იტანჯა, ჯვარზე აიტანა შენი ცოდვები, მოკვდა, მაგრამ აღდგა მკვდრეთით. ღმერთს უყვარხარ, ის კარგად გიცნობს, იცის, რასაც განიცდი, იცის ყველა შენი პრობლემა, ყველა შენი ნაკლი და მზადაა, უსასყიდლოდ გაპატიოს ყოველი ცოდვა, ყოველი დანაშაული და შეცდომა, რათა შენს ცხოვრებას მიეცეს აზრი“.* ჩემთვის წარმოუდგენელი და დაუჯერებელი იყო, რომ ვინმეს უსასყიდლოდ ეპატიებინა დანაშაული. ამ სიტყვებისა და კატეხიზაციაში მონაწილეობის ზემოქმედებით, სულ მალე, ჩემი ინიციატივითა და სურვილით, გარკვეული მომზადების შემდეგ, 25 წლის ასაკში, პირველად ვთქვი აღსარება მამა იან სნეჟინსკთან. სააღმსარებლოდან რომ გამოვედი, ისეთი სიმსუბუქე ვიგრძენი, თითქოს კი არ ვაბიჯებდი, არამედ დაფერინავდი. ვიგრძენი, რომ ქრისტემ მხრებიდან მომხსნა საშინლად მძიმე ტვირთი, რომელსაც მთელი ცხოვრება ვატარებდი, რომ მან ნამდვილად მაპატია ჩემი ცოდვები, რომელიც დარჩა სააღმსარებლოში. ეს მოხდა 1991 წლის გაზაფხულზე, რის შემდეგაც გავხდი ამ ეკლესიისა და იმ დროისათვის იქ არსებული ერთადერთი ნეოკატეხუმენური საკრებულოს აქტიური წევრი. იმავე წლის აგვისტოში პოლონეთის ქალაქ ჩენსტოხოვოში აღინიშნებოდა მსოფლიო ახალგაზრდული დღეები. დაახლოე-

ბით, ცხრაასი ათასი ახალგაზრდა შეიკრიბა მთელი მსოფლიოდან და საქართველოდანაც გაემართა ორმოცდაათკაციანი ჯგუფი ნეოკატხუმენური საკრებულოდან წმიდა პაპ იოანე პავლე მეორესთან შესახვედრად. მრავალი წინააღმდეგობის გადალახვა მოგვიხდა და ორი კვირა დაგვჭირდა ჩენსტოხოვოში ჩასასვლელად. გზაში მამა იანი ხშირად მესაუბრებოდა მღვდლობაზე, მეკითხებოდა, ხომ არ მსურდა გავმდარიყავი ღვთისმსახური. მე ცივ უარზე ვიდექი, რადგან ჩემი გეგმები მქონდა ცხოვრებაში. მამა იანი მიაბობდა ჩენსტოხოვოში „იასნა გურის“ სასწავლო-მედიკალური ღვთისმშობლის ხატის შესახებ. ამ ეკლესიაში დაფიქსირებულია მრავალი სასწაული, - დასძენდა იგი, - უამრავი განკურნება და, მათ შორის, ნახავ მრავალი კოჭლისა თუ ხეიბრის გამოჯანმრთელების შემდეგ კედელზე სამახსოვროდ დაკიდებულ უამრავ ყავარჯენს. ვფიქრობდი, ეს ხომ შეუძლებელია, მამა იანი ალბათ იმიტომ მიყვება ასეთ „ზღაპრებს“, რომ როგორმე დამითანხმოს-მეთქი მღვდლობაზე. ამ მომლოცველობამ სრულიად შეცვალა ჩემი ცხოვრება. პაპმა წირვა აღავლინა 15 აგვისტოს, მაგრამ წინაღობით ყველა მომლოცველს ჰქონდა სასწავლო-მედიკალური ხატთან ლოცვის საშუალება. ტაძარში შესულმა დავინახე, რომ მარჯვენა კედლის გარკვეული ნაწილი დაფარული იყო იმ ყავარჯენებით, რომელთა შესახებაც მამა იანი მიყვებოდა. მივუახლოვდი გისოსებით დაცულ ხატს, დამავიწყდა ყველაფერი, რის თხოვნასაც ვაპირებდი და წინასწარ დაუგეგმავად მხოლოდ ერთი რამ ვითხოვე: „ღვთისმშობელო მარიამ, მიშუამდგომლე და სთხოვე შენს ძეს, იესოს, რომ მისცეს საქართველოს თუნდაც ერთი ქართველი კათოლიკე მღვდელი“. ეს იყო იმდენად სპონტანური, რომ ამის შესახებ გავაცნობიერე მხოლოდ მესამე დღეს მამა იანის დახმარებით. 16 აგვისტოს ვარშავაში, „გვარდიის“ სტადიონზე გაიმართა მონოდეზუტა შეხვედრა, სადაც მთელი მსოფლიოდან დაახლოებით ორმოცდაათი ათასი ახალგაზრდა შეიკრიბა. სწორედ იმ დროს, როდესაც კარდინალმა იოსებ გლემპმა აღავლინა ლოცვა სულიწმიდის მიმართ, მე ვიგრძენი მონოდება, ავდექი და გამოვხატე სურვილი მღვდლად გახდომისა. მაშინ ვერ მივხვდი, როგორ მოხდა ეს ჩემს ცხოვრებაში, მე ხომ არასდროს მიფიქრია მღვდლობაზე, მა-

გრამ როდესაც მამა იანმა მკითხა, რა სთხოვე ღვთისმშობელს სამი დღის წინო, გამახსენდა ის ერთადერთი რამ, რაც ლოცვისას ვითხოვე. მამა იანის პასუხი კი ასეთი იყო: ხედავ, ღმერთს როგორ უყვარხარ, რომ შენი ლოცვა მალევე შეისმინა; ის ქართველი კათოლიკე მღვდელი, რომლის შესახებაც სთხოვე, შენ იქნები, რადგანაც შენ ამოგარჩია ღმერთმა. ბედნიერი მღვდელი იქნები, თუ ამ ხმას გაჰყვები.

1991 წლის ოქტომბერში დავინყე სწავლა ვარშავის არქიეპარქიულ, მისიონერულ საერთაშორისო სასულიერო სემინარიაში „რედემპტორის მატერ“ და 1999 წლის 29 მაისს მართლაც გავხდი პირველი ქართველი კათოლიკე მღვდელი. დღეს უფლის მადლიერი ვარ ესოდენ დიდი მადლის მონიჭებისათვის.

გაიხსენეთ ყველაზე ლამაზი მომენტი ამ ოცდახუთი წლის განმავლობაში, რისთვისაც მადლობას გადაუხდით უფალს.

მამა პავლე დილი: ჩემთვის რთულია ამოვარჩიო ერთი კონკრეტული მომენტი, რომლისთვისაც მადლიერი ვარ უფლისა. საოცრად ვგრძნობ თავს, როდესაც ზიარებას ვიღებ ხელში და ვამბობ: „მიიღეთ და ჭამეთ ამისაგან ყოველთა, რამეთუ ესე არს ხორცი ჩემი“. ბედნიერი ვარ, როდესაც მონანიების საიდუმლოს აღსრულებისას წარმოვთქვამ: „და მე მოგიტევებ

ცოდვას მამის, ძისა და სულიწმიდის სახელით“. ცრემლი მადგება თვალზე, როდესაც ვხედავ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვების მშობლებს, რომლებიც ღიმილით გამოდიან ჩვენი ორდენის სარეაბილიტაციო ცენტრებიდან. ბედნიერი ვარ, როდესაც პატიებას ვიღებ ღმერთისგან აღსარების საიდუმლოს მეშვეობით. მადლობელი ვარ ღვთის სიკეთისათვის, რომელსაც შემიძლია ყოველდღე შევეხო.

მამა ზურაბ კაკაჩიშვილი: ჩემთვის რთულია გამოვყო რომელიმე მოვლენა. პირველ რიგში, ალბათ ვიტყვოდი, რასაც ვგრძნობ ყოველი საიდუმლოს შესრულებისას. ღმერთი მენდობა, რომ მისი სახელით აღვასრულო საიდუმლოებანი. ამიტომ ვგრძნობ, როგორ ძალიან ვუყვარვარ მას. განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ვხედავ სააღმსარებლოდან გამოსულ მორწმუნეს, სიხარულისაგან ცრემლმორეულსა და კმაყოფილს. ვინ ვარ მე, რომ ღმერთი „მიყენებს“ ამ ადამიანების გასაბედნიერებლად?

რას ფიქრობთ კათოლიკე ეკლესიის მდგომარეობაზე საქართველოში?

მამა პავლე დილი: მთელი ჩემი 25-წლიანი მღვდლური ცხოვრება დაკავშირებულია საქართველოს ეკლესიასთან. ეს არის ეკლესია, რომელსაც, მსგავსად მსოფლიო ეკლესიისა, აქვს თავისი ღირსება და პრობლემები. დადებითი თვისებებია: მგრძობელობა და ყველა

ადამიანის ღირსების პატივისცემა, მეგობრული ატმოსფერო, გულთბილი ურთიერთობები სამღვდლოებასა და მორწმუნეებს შორის. პრობლემები დაკავშირებულია ადამიანის სისუსტესთან, რომელიც იწვევს იმას, რომ ზოგ შემთხვევაში ინდივიდუალიზმი სძლევს სინოდალობას. ამ პრობლემების მიუხედავად, ეს არის ეკლესია, რომელიც ძალიან მიყვარს და რომელმაც ჩამომაცალიბა როგორც მღვდელი.

მამა ზურაბ კაკაჩიშვილი: საბჭოთა პერიოდის დასრულების შემდეგ კათოლიკე ეკლესიამ დაიწყო აღორძინება და განვითარება. გარკვეული პერიოდი ჰქონდა განვითარებისა და აღმასვლის წლები, ამჟამად კი თითქოს შენედა წინსვლის ეს ტემპი. ხანდახან კი წარმოდგენა მექმნება, თითქოს აღარ ვითარდება და ერთ ადგილზე დგას. იმედი ვიქონიოთ, კათოლიკე ეკლესია საქართველოში მუდამ წინ ივლის.

რა შეიძლება იყოს თქვენი გზავნილი ჩვენი კათოლიკური საკრებულოების ახალგაზრდებისათვის?

მამა პავლე დილი: მინდა ვუთხრა საქართველოს კათოლიკე ახალგაზრდებს, რომ ჰქონდეთ გახსნილი გული უფალ იესოს ხმის მოსასმენად. ეს არის ჩუმი და, ამავდროულად, მკაფიო ხმა. უფალ იესოს სურს მხოლოდ თქვენი სიკეთე და მზად არის ყველა მსხვერპლისთვის თქვენი მარადიული ბედნიერების უზრუნველსაყოფად. დაუმეგობრდით მას. ნება მიეცით მის სიყვარულს, აავსოს თქვენი გული.

მამა ზურაბ კაკაჩიშვილი: კარგად დაიმახსოვრე: ღმერთს ძალიან უყვარხარ, იყავი მადლიერი მის მიმართ ყველაფრისათვის, რაც მოუცია დღემდე და მომავალში კიდევ მოგცემს. ბევრი ილოცე, რომ შეძლო ამოცნობა იმ ნიშნებისა, რომლითაც ღმერთი გელაპარაკება ყოველდღე. და თუ ისე მოხდა, რომ იგრძენი, ან მოისმინე შინაგანი ხმა ღვთისაგან, რომელიც გეძახის, რომ გაჰყვე მას, რათა მომავალში გახდე მღვდელი ან მონაზონი, უკან არ დაიხიო, პირიქით, მიენდე მოსიყვარულე მამას და სიხარულით გაჰყევი მის ხმას, რადგან ღმერთს ამით სურს ჯერ შენ გაგხადოს ყველაზე ბედნიერი, რათა მომავალში, შენი მონოდებიდან გამომდინარე, მრავალი გულგატეხილი, იმედგაცრუებული და ურწმუნო ადამიანი გააბედნიერო.

ქსანთაშვილი მამა მამარიალე ბრატანდინი
გამრძობაზე შეხვედრის ნომერი

სამონასტრო კერძები კვერები ხილის შიბთავსით

საუკუნეთა მანძილზე კვების რაციონი იცვლებოდა სხვადასხვა ორდენსა და რეგიონში. გარდა ამისა, მენიუ დამოკიდებული იყო დღესასწაულებსა და წელიწადის დროზე. მაგრამ, მიუხედავად ასეთი მრავალფეროვნებისა, ნებისმიერი სამონასტრო კვების რაციონი ჩაფიქრებულია, როგორც მარხვისა და თავშეკავების სისტემა. ეს შეიძლება გამოიხატოს რაციონის სიმწირეში, რაც გულისხმობს კვირასში სამჯერ პურსა და წყალზე ყოფნას, უბრალო და ერთფეროვანი საკვების მიღებას, ცხიმოვანი კერძებისა და ხორცის სრულ უარყოფას, საუზმეს, რომელიც არღვევს მარხვას, ან დღეში მხოლოდ ერთხელ კვებას. შესაძლებელია მსუბუქი დესერტის მიერთება.

ინგრედიენტები:

- 500 გრ ფქვილი
- 2 კვერცხის გული
- 1 ჩაის ჭიქა ნელთბილი წყალი
- ლევდი, ქიშმიში, მსხალი, ვაშლი, ფინიკი, ნუში

მომზადება:

თუ არ არის მარხვის პერიოდი, ცომი შეიძლება მომზადდეს კვერცხით. მარხვის დროს, კვერცხის ნაცვლად, ცომი მზადდება ნუშით. გაცერით ფქვილი, შუა ადგილას ჩაალრმავეთ, ჩაასხით შიგ ათქვეფილი კვერცხის გული და ნელთბილი წყალი. კარგად აურიეთ კოვზით, ზილეთ ხელით მანამ, სანამ ცომი არ გახდება ელასტიკური.

ლევდი, ქიშმიში, მსხალი, ვაშლი, ფინიკი და ნუში გახეხეთ, მიღებულ მასას დაამატეთ კარგი სანელებლები; ცომი მოათავსეთ მაგიდაზე და გააბრტყელეთ; დაჭერით რამდენიმე ნაწილად, ისე, რომ სიგრძით იყოს ხელისგულისოდენა და სიგანით კი - სამი თითისა; შემდეგ ცომის ერთ მხარეს ნაუსვით ცხიმი; თანაბრად გაყოფილ კვერებზე მოათავსეთ შიგთავსი, გადაკეცეთ შუაზე და შეაერთეთ ბოლოები; მოხარშეთ სუფთა წყალში; შემდეგ კი შებრანეთ ტაფაზე.

მეშვიდე საერთაშორისო სიმპოზიუმი - კათოლიკური მემკვიდრეობა საქართველოში

"კათოლიკური მემკვიდრეობა საქართველოში"

ეძღვნება წმინდა ქეთევან დედოფლის მონამეობის 400 წლისთავს

25-26 ივნისი | 2024
JUNE 25-26, 2024

"Catholic Heritage in Georgia"

Dedicated to the 400th anniversary of the
martyrdom of Saint Ketevan Queen

მე-7 საერთაშორისო სიმპოზიუმი
7th International Symposium

Deadline: 10th April

VENUE: SULKHAN-SABA ORBELIANI UNIVERSITY

მიმდინარე წლის 25-26 ივნისს სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტი უკვე მეშვიდედ უმასპინძლებს საერთაშორისო სამეცნიერო ფორუმს - „კათოლიკური მემკვიდრეობა საქართველოში“. წლევანდელი სიმპოზიუმი წმიდა ქეთევან დედოფლის მონამეობის 400 და დაბადებიდან 450 წლისთავს ეძღვნება. წმიდა მონამე ქეთევან დედოფალს, როგორც ახალი დროის ქრისტიან მონამეს, გამორჩეული ადგილი უკავია საქართველოს ისტორიაში და, ასევე, კათოლიკე ეკლესიის ისტორიაში. სწორედ კათოლიკე მამების ღვაწლით, წმიდა ქეთევანის მონამეობიდან სულ რამდენიმე წელიწადში, მისი სახელი ცნობილი გახდა მთელ კათოლიკურ სამყაროში და თავად საქართველოშიც, ამ კათოლიკე მამებმა ჩამოიტანეს მისი მონამეობის შესახებ დანვრილებითი ცნობები და მისი წმიდა

ნაწილებიც ჩამოაბრძანეს.

საერთაშორისო სიმპოზიუმის ჩატარების იდეას 2017 წელს ჩაეყარა საფუძველი და ის საქართველოში რომის კათოლიკე ეკლესიასთან არსებული კულტურისა და საეკლესიო ერთიანობის კომისიის ეგიდით ტარდება, უშუალო მასპინძლად სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტი გვევლინება. წლევანდელ სიმპოზიუმში თანამონაწილეობის სურვილი გამოთქვა საქართველოში მოქმედმა წმიდა ქეთევან დედოფლის საზოგადოებამაც.

იმ დადებითი შედეგებიდან, რაც კათოლიკე ეკლესიის მხრიდან საქართველოში კათოლიკური მემკვიდრეობის კვლევების ხელშეწყობას მოჰყვა, უპირველეს ყოვლისა, აღსანიშნავია ამ მიმართულებით მომუშავე მეცნიერ-მკვლევართა სტიმულირება და მათი კვლევების საზოგადოების

ინფორმაცია

ფართო წრეებისათვის გაცნობის საშუალება; ძალზე მნიშვნელოვანია, რომ სიმპოზიუმზე წარმოდგენილი ნაშრომები ბეჭდური კრებულების სახით გამოიცემა. ამჟამად უკვე გამოცემულია ხუთი კრებული, რომლებიც დღეისათვის ყველაზე საუკეთესო და სანდო წყაროებს წარმოადგენენ საქართველოში კათოლიკური მემკვიდრეობის, განსაკუთრებით კი, ისტორიის შესწავლით დაინტერესებული მკითხველისათვის. ასევე უნდა აღინიშნოს, რომ ამ სიმპოზიუმებმა ერთმანეთთან დააახლოვა საქართველოში კათოლიკური თემატიკის კვლევაში ჩაბმული მეცნიერები, თავის მხრივ, ამ მეცნიერებსა და მკვლევრებს საშუალება მიეცათ, უშუალოდ გაცნობოდნენ ადგილობრივი კათოლიკე ეკლესიის წარმომადგენლებს, რაც, უდავოდ, ხელს შეუწყობს მათ მომავალი კვლევების ობიექტურად წარმართვაში, დაეხმარება სამეცნიერო წყაროების მოძებნასა და დაზუსტებაში. ამრიგად, საორგანიზაციო კომისია ერთგვარი კოორდინატორის როლსაც ასრულებს კათოლიკე ეკლესიის ისტო-

რით დაინტერესებულ მეცნიერთათვის. დაბოლოს, ყველაზე განსაკუთრებული და, ვიტყვოდი, სასწაულებრივი ამბავიც გახლავთ ამ სამეცნიერო სიმპოზიუმის ისტორიაში, რომ სწორედ პირველი სიმპოზიუმის შედეგად ხელახლა მოხდა XIV საუკუნეში ინდოეთში ფრანცისკელ ძმებთან ერთად მონამებრივად აღსრულებული თბილისელი ახალგაზრდის, დემეტრეს ისტორიის გაცოცხლება. ამჟამად კი, როგორც ვიცით, უკვე სპეციალური ტრიბუნალიც შეიქმნა დემეტრე თბილელის ნეტარად შერაცხვასთან დაკავშირებით. ასე რომ, საქართველოში კათოლიკური მემკვიდრეობის შესწავლა, რასაც ადგილობრივი კათოლიკე ეკლესია უწევს კოორდინაციას, სწორი მიმართულებით ვითარდება და თავისი არსებობის მცირე დროის მანძილზე საკმაოდ ნაყოფიერად საქმიანობს. ჩვენი ჟურნალის სარედაქციო კომისიის სახელით კი წარმატებულ საქმიანობას ვუსურვებთ მემვიდე საერთაშორისო სიმპოზიუმს და მის მონაწილეებს.

ნუმბარ ბარდავალიძე

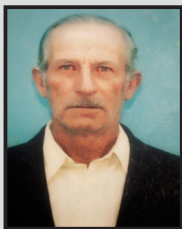
განსვენება საუკუნო მიანიჭე მათ, უფალო!

გაო აფრიანაშვილი
* 01. 04. 1939, არალი
† 13. 03. 2024, არალი

ნოდარ ბერაბიძე
* 23. 09. 1950, უდე
† 14. 03. 2024, უდე

ანტონ ბალასაშვილი
* 09. 06. 1938, უდე
† 18. 03. 2024, უდე

ნინო აფრიანაშვილი
* 02. 12. 1924, არალი
† 14. 04. 2024, არალი

სვეტლანა ვოსკანიანი-ბუშხრიძე
* 15. 10. 1940, ახალქალაქი
† 16. 04. 2024, აბასთუმანი

გაო (გულო) ბახვალოვი
* 02. 04. 1949, ვალე
† 23. 04. 2024, ვალე

შუშანა-ლარეზან ვაიჯანაშვილი-აკაშვილი
* 02. 02. 1930, ასპინძა
† 25. 04. 2024, ასპინძა

თინათსო გოგალაშვილი
* 02. 01. 1961, ვალე
† 28. 04. 2024, ვალე

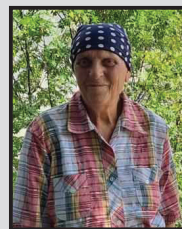
ვატჩე ვაჩირაშვილი
* 25. 05. 1952, არალი
† 30. 04. 2024, არალი

რუჯალ (ბაბიკო) გოგალაშვილი
* 04. 12. 1942, ვალე
† 04. 05. 2024, ვალე

ივანე ჯაჯაშვილი
* 20. 08. 1945, არალი
† 13. 05. 2024, რუსთავი

თამარა ჩიქაშვილი
* 03. 02. 1957, ვალე
† 13. 05. 2024, ვალე

8 ივნისი
2024

ოჯახების ზეიმი

ლოცვის ბაღა

გინვეთ ყველას,
ერთად ვიზეიმოთ ოჯახის დღე!

ანგარიშგაშვების
სამსახური

ჩატარების ადგილი: ნეროვანი
დაწყება: 10.30სთ. დასრულება: 17.00სთ.
მონაწილეობის მსურველებმა მიმართონ თავიანთი
საკრებულოს მოძღვარს.
დაგვიკავშირდით: T. (0431) 245675 . 599933251